

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand 4.
Telefon: 151 — Sürgőny cím: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ARA 3 LEJ

Előfizetési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: Bucu restiben 50 bani felár. Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 52. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Szerda, 1934. március 7

A Habsburg-rejtély

Tévedés volna azt hinni, hogy mindaz, ami mostanában Bécsből láthatatlan rádióhullámokon szétáramlik a világ minden tája felé, a Habsburg-dinasztia restaurációjának komplikált előkészítéséről szóló hirrengeteg, mindez máról-holnapra bekövetkezett puccs váratlan eredménye lenne. Egy folyamat dolgozik ma Ausztriában, amely újra visszatért a rendi, katolikus-keresztény államalapozó és amelynek a négy napos bécsi polgárháború — ma már sejteni lehet — csupán intermezzója volt. Maga a folyamat tulajdonképpen annak kezdetéhez sem érkezett el, amit elérni kíván.

Hogy messzemenő politika kezdett munkához a bécsi Heimwehr-ágyuk négy napos dörgése közepette, azt már megírta Jules Sauerwein kitűnő francia kollegánk a „Matin” hasábjain. Amikor a szociáldemokráciával leszámolt Dollfuss, helyesebben pedig Starhemberg herceg, nyilvánvaló lett, hogy a rendi Ausztria fog feltámadni az összelőtt községi házak romjai közül és Marx, Lassalle, Adam Smith szobrai a nemzeti színekkel fogják letakarni a felzavart nyugalma tömegek szemei előtt. Az átalakulás aránylag rövid idő alatt zajlott le s talán még rövidebb idő alatt, mint ahogyan arra azon a látogatáson gondolhatták, amit az elmúlt év nyarán Zita osztrák császárnő tett a római Quirinálban, ahol ugyanakkor — sajátos véletlen folytán — szinte találkoztak egymásnak az osztrák és a magyar legitimista körök vezérkara. Franciaország szemfüles római nagykövete, De Jouvenal azonban jól volt informálva és csakhamar éles hangú támadások jelentek meg a nagy francia lapokban a quirináli „vallásos értekezlet” ellen. A támadásokat egy semmitmondó cáfolat követte, amely azonban nem tagadhatta le azt a tényt, hogy Róma egyik legelőkelőbb szállodájában Hohenberg Miksa gróf, Ferenc Ferdinánd legidősebb fia, a restaurációs mozgalom közismert osztrák képviselője, fényes fogadtatást rendezett a megjelent előkelőségek számára, akik között Zita volt a királyné... Trónszéken ülve fogadta az elébe járó arisztokratákat, akiknek soraiban feltűnést keltett a jelenlevő hölgyek körében is egy szép szál fiatal férfi, bizonyos Starhemberg herceg...

A római találkozó óta tudjuk, mi minden történt. És tudjuk azt is, hogy az ott felvonult osztrák arisztokrácia meggyőződését csak megszilárdították azok az események, amelyek hőseként Dollfuss mellett ugyancsak az a Rómában megcsodált fiatal férfi tűnt fel, Starhemberg. Sauerwein itt látja az események közötti összefüggéseket, amikor a Habsburg-rejtélyről cikkezik, kétségkívül érdekesen és ugyancsak ezen a rendi, keresztény-katolikus alapon igyekszik hihetővé tenni, hogy Dollfuss mért állott azok közé, akik a Habsburg-dinasztia restaurációját készítik elő. Werkmann Károly báró, a tragikus sorsú IV. Károly császár-király titkára jegyezte fel könyvében, hogy amidőn Seipel kancellár, pápai prelátus rávette az utolsó Habsburg-uralkodót arra, hogy önként lemondjon az osztrák császári trónról, ezt azzal az ígéretével érte el, hogy kijelentette a császár előtt: élete művének fogja tekinteni a jövőben, hogy a Habsburgokat visszasegítse a trónra. Werkmann báró, a királyi titkár, hűségesen feljegyezte, az osztrák arisztokrácia pedig nem mulasztotta el idején prezentálni Seipel fogadalmát útdíja, Dollfuss előtt, aki a keresztényszocialista párt élén is átvette az elhunyt prelátus örökét. Ekkor történt, hogy Dollfuss kijelentette: nem tartja ugyan aktuálisnak a restauráció kérdését, de ugyanakkor azt is megjegyezte, hogy a kormány az új alkotmányban kíván gondoskodni arról, hogy a Habsburgok polgárjogukat és vagyonukat visszanyerhessék Ausztria területén...

Szünnjék meg végre a türelmetlenség, amelyet a kisebbségekkel szemben érezhetünk

— mondotta Hans Ottó Roth a parlamentben. — Viharos viták a Duca-gyilkossággal kapcsolatos letartóztatások miatt. — Elég-tétel Titulescunak

Bucurestiből jelentik: A Kamara mai ülésén napirend előtt Iunian volt miniszter szólt fel, aki elmondotta, hogy Nae Ionescu és Protopopescu, akiket letartóztatási végzés nélkül, a Duca-gyilkossággal kapcsolatos eszmei áramlatok folytán tartóztattak le, tegnap este kiszabadultak. Nae Ionescu ma délelőtt felkereste őt, de alig tartózkodott nála rövid ideig, hirtelen három katonaugyész, közöttük Pomponiu főügyész jelent meg a lakásán, akik közölték Nae Ionescunak, hogy követnie kell őket, vissza a fogházba.

mert tegnapi szabadlábrahelyezése tévedésen alapult.

Ő azonnal telefonon felhívta Tatarescu miniszterelnököt, aki azzal a kifogással tért ki a közbenjárás teljesítése elől, hogy bizottsági üléseken való részvétele miatt fáradt és különben sem óhajtott beleavatkozni az ügybe, amely a bíróság elé tartozik. Iunian első megállapítása szerint, a letartóztatás ismételt elrendelésében Titulescu külügyminiszter keze keresendő, utóbb azonban megváltoztatta véleményét, mert rájött arra, hogy Titulescu nem is avatkozott bele a dologba, kérde, hogy kié hát az a titokzatos kéz, amely a szabadlábrahelyezést oly gyorsan visszacsinálta? Kinek a keze nyúlt bele az ügybe, amelyről a miniszterelnök sem akar tudni semmit.

Duca gyilkosai és a gyanúsítottak

Madgearu volt miniszter ugyanebben a kérdésben szólt fel és ő is felvilágosítást kért. Ő azonban megállapította, hogy Titulescu nevét, amely magasan áll a közvélemény előtt, nem szabad belekeverni ilyen gyanúsításokba. Az ellenzéki pártvezérek egymásután csatlakoztak a felvilágosítást kérő Iunianhoz. Madgearu nyomán Goga csatlakozó beszéde hangzott el, aki felemlítette azt a szigorú bánásmódot is, amiben a letartóztatottaknak részük volt. A bánásmód miatt még aludni sem tudtak rendesen — állapította meg. Mint érdekességet, bejelentette a Kamarának, hogy mindkét letartóztatottal nyilatkozatot írtak alá, amelyben megfogadják, hogy politikával többet nem foglalkoznak. Goga szavait Argetoianu felszólalása követte, aki szintén hasonló hangnemben beszélt. „Duca gyilkosai bevallották tettüket, miért kell akkor még ezeknek is letartóztatásban lenniük...?”

A Habsburg-ügy rejtélyének megoldása nyilván ott keresendő, ahol az új osztrák rendi állam alkotmánya készül: minden további kombináció, amely egy Habsburg köztársasági elnökségéről, vagy Ottó közeli ausztriai bevonulásáról vél tudni, a jelen politikai helyzetben irreális elképzelésnek látszik. A Habsburg-rejtély azonban kitűnő politikai eszköz befelé az új osztrák rezsim számára, mert foglalkoztatja a tömegek képzeletét, amelyet eddig a hitleri varázs tartott megcsalva Ausztriában. Ma már nem azt kérdik az emberek, hogy „Dollfuss, vagy Hitler”, hanem azt,

— célzott Nae Ionescure és Protopopescure. Ghiurescu (gheorgista) megismételte korábbi indítványát, amelyben parlamenti bizottság vizsgálatát sürgeti.

A felszólalásra Iamandi belügyi alminiszter válaszolt, aki mindenekelőtt kijelentette, hogy Nae Ionescu ügye a bíróság elé tartozik, Duca gyilkosai felett viszont hadbírói ítélekedik. Az ítélező fórumok tehát különbözők, elbírálásuk más és más. A gyilkosságok mögött az eszmék hirdetőit is keresni kell, ezért nemcsak a gyilkosság elkövetői a legnagyobb bűnösök. Csodálkozásának adott kifejezést Iunian felszólalása felett, akit demokratikus politikusként ismert. Hogyan veszi tehát védelmébe a szélsőjobboldal mozgalmának apostolait?

— A közvélemény velünk van és mi csak a kötelességünket teljesítjük... — folytatta szavait.

„Titulescu nem szorul arra, hogy Madgearu védje meg”

Ezután Mavrodí alminiszter szólt fel, aki előjáróban szögezte le Titulescunak, hogy az államférfi nem avatkozik bele a politika eseményeibe és ezt éppen a délelőtti folyamán jelentette ki előtte. Titulescunak a külügy a különlegessége, ezt a tárcát nemcsak most, de a nemzeti-parasztpárt kormányában is betöltötte. Az ő személyét nem szabad gyanúsítani. Nem lehet feltételezni, hogy beleavatkozna bárki letartóztatásába, vagy szabadlábrahelyezésébe. Tiltakozását fejezte ki az egész kormány nevében az ellen, hogy Titulescu nevét Nae Ionescu ismételt letartóztatásának ügyébe belekeverjék.

Iunian kijelenti, hogy Nae Ionescu letartóztatása óta nem történt semmi, ezért ok nincsen további fogvatartására.

Iamandi (közbeszól): Azt akarják talán, hogy történjék valami? Mi bebizonyítottuk teljes loyálisunkat, sokkal loyálisabbak vagyunk, mint igen sokan önök közül! Nae Ionescuból ne csináljunk nemzeti hőst...

Iunian: Elégtétellel veszem tudomásul Mavrodí választát. Én Nae Ionescu esetében nem az embert, hanem a közrendet védem. Ez, mint politikusként, kötelességem. Titulescu pe-

hogy: „Hitler, vagy — Ottó...?” És Dollfuss közben nyugodtan dolgozhatik, sikerült visszavonulnia a túléles világításu nagy politikai rivalda előteréről.

A közeljövő eseményei, Dollfuss és Gömbös római találkozása nyilván őszintébb és realisabb fényt fognak vetni Európa új Habsburg-rejtélyére, mint a legitimista feljegyzések, cikkek és hírlapi nyilatkozatok egyáltalán. A régi császári korona fényének romantikusan ragyogó délibábjá alatt Középeurópa szívében azonban kétségkívül egy új Ausztria épül.

Ma szerdán, március 7-én

este, pont 9 órakor

A szezon csúcspontja:

III. FILHARMONIKUS HANGVERSENY.

Műsor: Schubert, Dvorak, Rachmaninow, Strauss Rikárd.

Vezényel: Shuk Lajos. Szólista: Weisz Ilona (Brasov.)

Kulturpalota nagyterme.

Jegyek: Sándor Ferencnél.

dig nem szorult arra, hogy Madgearu védje meg...

Madgearu: Nem érdekel, amit ez a gonoszlelkű törpe beszél...

Macarescu (liberális) interpellál ezután Bartolomeu romani-i püspök ügyében, aki pásztorlevelet adott ki az anarcho-sztikus mozgalmak védelmében és feldicsé-
résére.

A Kamara ezután megszavazta a bírói törvény módosításáról szóló javaslatot, majd a felirati vita vette kezdetét. Hans Otto Roth német képviselő mondott nagy beszédet pártja nevében. Deklarációt olvasott fel, amelyben elsősorban Románia külpolitikájával foglalkozott. Leszögezi, hogy Romániának elasztikus külpolitikát kell folytatnia, szoros kapcsolatokat kell teremtenie azokkal az államokkal, amelyek mezőgazdasági terményeinket felveszik. A belpolitika kérdéseivel foglalkozva a

német képviselő a német párt állásfoglalását a következőképpen szögezte le:

Követeli a korrupció megszüntetését és a törvényesség védelmét. A belső rendet biztosítani kell, a hiteléletet helyre kell állítani. Megállapítja, hogy a költségvetést csak az adók produktivitása révén lehet egyensúlyba hozni. Adózás tekintetében nem szabad különbséget tenni az egyes tartományok és az adóalanyok származása tekintetében. A német párt követeli a községi autonómiát, a kisebbségi jogok szabályozását, az iskolák és egyházak autonómiájának biztosítását.

— Szűnjék meg végre — mondotta — az a türelmetlenség, amelyet ma a kisebbségekkel szemben érezhetünk!

Miután a válaszfelirat nem emlékezett meg a kisebbségekről, nem fogadhatja azt el. A válaszfeliratot pártja nevében nem szavazza meg.

Megkezdődtek a tárgyalások a vállalatoknál alkalmazott idegen állampolgárok ellenőrzéséről

Itt említjük meg, hogy ma reggel kilenc órakor ült össze az ipar- és kereskedelmi miniszteriumban az a bizottság, amelynek feladata a belföldi vállalatoknál alkalmazott idegenek helyzetének tisztázása, a munkanélküliség enyhítésének céljából. A bizottságban a hadügyminiszteriumot Antonescu tábornok képviseli. Az értekezleten három kategóriát állítottak fel a nem román alkalmazottak nyilvántartására. A három kategória:

1. A román állampolgár zsidó alkalmazottak.

2. Román állampolgár egyéb kisebbségi alkalmazottak.

3. Általában, az idegen állampolgár alkalmazottak.

A Lupta értesítése szerint az első és második kategóriák felállítása inkább statisztikai jelleggel bír és nem valószínű, hogy az idesorolt alkalmazottakkal szemben megszorításokat alkalmazzanak. A lap megállapítja, hogy egészen valószínűtlen, hogy például a regáti zsidó alkalmazottakat „idegenek”-ként kezeljék. Az idegen állampolgárokra vonatkozólag, alkalmazás szempontjából, a következő munkaadó-kategóriákat állították fel:

1. Állami hivatalok. 2. Olvan magánvállalatok, amelyek az államnak dolgoznak. 3. Bankok. 4. Egyéb magánvállalatok. A határozat szerint az állami hivatalokban külföldieket egyáltalában nem lehet alkalmazni.

Azoknál a magánvállalatoknál, amelyek az államnak szállítanak, a belföldi állampolgárok

Olaszbarát politikát kezd Benes csehszlovák külügyminiszter

Prágai jelentés szerint, cseh politikai körökben általános az a vélemény, hogy Benes rövidesen változást hoz a cseh külpolitikában, amennyiben Csehszlovákia közeledést keres Olaszországgal. Azokat az olasz sajtóhangokat, amelyek szerint az olasz-osztrák-magyar egyesülés nem irányul a kisantant ellen, Prágában örömmel regisztrálják és örömmel fogadják azokat a francia sajtónyilatkozatokat, amelyekből arra lehet következtetni, hogy Franciaország örömmel venné a cseh politika iránynyu változását. Prágában az a vélemény, hogy Németország terjeszkedési veszedelme és a kisantant szilárd magatartása indította Mussolinit arra, hogy ellenfél helyett, barátságos félként lépjen fel. Mussolini magatartásából Prágában arra következtetnek, hogy Csehszlovákiát szívesen látnák a római tanácskozáson.

A külpolitikai változás természetesen belpolitikai irányfordulást is von maga után.

arány száma az alkalmaztatásnál 85 százalék. A bankoknál és egyéb magánvállalatoknál még nem állapították meg az arányszámot. Itt azonban a külföldiekre nézve feltétlenül sokkal kedvezőbb lesz az arányszám, mint a többi kategóriáknál.

Az arányszámok betartására állandó miniszteri bizottság ügyel majd. Főképpen arra fordítanak nagy figyelmet, hogy azon a címen, hogy valaki speciálista, ne lehessen idegeneket állásokba csempészni. Visszaéléseket az új törvény hat hónapi elzárással büntet. Az új rendszabályokkal kapcsolatosan az a remény, hogy 20 ezer állás üresedik meg és így a munkanélküliség lényegesen enyhül majd. A bizottság rövidesen megkezdí a törvényjavaslat megszövegezését. A javaslat azután minisztertanács elé kerül.

Tíz asszonyt és két gyermeket megmentettek a Cseljuszkin-expedícióból

Megrendítő jelenetek az elsodort jégtáblán. — Egy repülőgép kalandos leszállása a jégtáblára

Moszkvából jelentik: Megrázó körülmények között indult meg végre a Cseljuszkin-expedíció hajótöröttjeinek mentési munkálata. Több ízben beszámoltunk arról, hogy az orosz tudományos expedíció munkája közben egy jégtáblán kisodródott az Északi Jeges-tengerre és az expedíció tagjai ezen a jégtáblán élnek már hetek óta. Orosz repülőrajok már több ízben tettek kísérletet arra, hogy leszálljanak a jégtáblára, azonban mindeddig sikertelenül. Vasárnap végre sikerült egy orosz repülőgépnek leszállnia és hősiesség árán a gép el tudta hagyni az örök jég birodalmát, hogy biztonságba helyezze az expedíció női és gyermektagjait.

A hajótöröttek sorsa az utóbbi napokban már elviselhetetlenné vált és a jégen tengődő kis csapat parancsnoka, Schmidt professzor szombaton már kétségbeesett hangú szikratávíratot küldött, hogy mentsek meg legalább az asszonyokat és gyermekeket, mert a tüzelőanyag fogytán van és a 40 fokos hidegben mindnyájan elpusztulnak. A megrendítő szikratávírat hatása alatt a Wellen-fok őrállomása körül összevont repülőgépek pilótái elhatározták, hogy most már feltétlenül megkísérlik a leszállást a zajló jégen, ha másért nem, hát legalább azért, hogy reményt öntsének az elcsüggedt hajótöröttekbe. Ljapitevszki pilóta kíséreléssel, Petrov megfigyelővel együtt vasárnap reggel fel is szállt a jégtáblára a Behring-szorosban. A jégtábla, amely eleinte még közel tíz

Redukálni kell Aradváros költségvetését

Aradváros vezetősége kedd délutáni ülésén foglalkozott a Desseanu-család kérelmével, amelyben kérték, hogy tekintsen el a városvezetőség előző határozatától és hagyja meg az ucca eredeti elnevezését. A városvezetőség úgy határozott, hogy azt az utcát, ahol Pop C. István lakott, hivatalosan Str. Stefan C. Pop, fost Str. Unirii-uccának fogják elnevezni, míg a Str. Desseanu továbbra is megőrzi nevét.

Érdeklődést keltett egy vita során Berzovan János pénzügyi tanácsos bejelentése, aki közölte, hogy a minisztérium intenciói szerint a városi költségvetést, az elmúlt évi költségvetéshez mérten, legalább 30—40 százalékkal kell redukálni. Valószínű tehát, hogy Aradváros 1934. évi költségvetése alig fogja meghaladni az új költségvetési évben az 50—55 millió lejt.

Az újmikalai görögkeleti parókia azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy a nagy aradi árvíz idején megrongálódott új templom újjáépítésének érdekében, megfelelő mennyiségű téglát és építkezési anyagot adjon számára a város, ugyanolyan feltételek mellett, mint amilyenek alapján a mikalai árvízkarosultak számára adta. A városvezetőség oly értelemben határozott, hogy előbb kérni fogja a parókiát arra, hogy szerezze meg felettes egyházi hatóságának jóváhagyását: ennek birtokában új tárgyalás alá veszi a kérdést.

Braun Gusztáv aradi téglagyáros vasútvonal építésére kérte ki a városvezetőség engedélyét. A bizottság határozatának értelmében, a helyszíni szemle megejtésére Vica Gyula dr., Czettel Lajos dr. és Muresan János városi főmérnök szállnak ki, hogy véleményt adjanak a kérés indokolt voltáról.

Tíz asszonyt és két gyermeket megmentettek a Cseljuszkin-expedícióból

Megrendítő jelenetek az elsodort jégtáblán. — Egy repülőgép kalandos leszállása a jégtáblára

kilométer átmérőjű volt, az elmúlt napokban régi terjedelmének alig felére zsugorodott össze, mert a Behring-szoros vidékén már meleg áramlatok vannak, annak ellenére, hogy a levegő hőmérséklete itt is igen alacsony. A hajótörötteknek rádió útján megüzenték, hogy a gép megkísérli a leszállást és megkérték a férfiakat, próbálják néhány száz méter távolságon lecsúszolni a jeget, hogy a gép felbukás veszélye nélkül szállhasson le és emelkedhessék ismét a magasba. A Cseljuszkin-expedíció tagjai csináltak is egy kétszáz méteres sima jégmezőt a jégtábla szélén, ahol

Ljapitevszki gépe minden baj nélkül leszállt.

Az utolsó pillanatban, amikor már minden rendben lett volna, újabb baj történt.

A leszálló repülőgép erős lökése annyira meglazította a meleg áramlatban uszó jégtáblát, hogy a jégmező elvált a jégtábla másik részétől s többszáz méterre sodródott.

Ezen a bajon azután úgy segítettek, hogy az expedíció táborából, amely három kilométerre volt a jégtábla szélétől, nagy fáradtsággal elhoztak egy motorcsónakot és vizrebocsátották. Ezen a csónakon hozták át azután a tíz asszonyt és két gyermeket. A teljesen kimerült tizenkét hajótörött beszállt a gépbe és Ljapitevszki rövid bucsu után elindult a Wellen-fokra, azzal az ígérettel, hogy most már a Wellen-fok körül összpontosított többi repülőgép is meg fogja kísérelni a leszállást a jégtáblán.

Nagyarányu pereskedés

egy háromezer holdas aradmegyei erdő-birtok körül

A Ranusa községbeli Józsa-család sok munkát ad a különböző hatóságoknak. Mint a napokban beszámoltunk róla, Józsa Livius és társai elvi pert nyertek az állam ellen, amely erdőkihágásért állította őket bíróság elé, amennyiben sikerült bebizonyítani, hogy a Dezna körüli háromezer holdas állami erdőhöz joguk van. Ezt az erdőt még Mária Terézia ajándékozta a Józsa-familiának szolgálataért, majd a háború előtt eladták a gróf Wenckheim-uradalomnak, amelytől az állam sajátította ki. Józsaék most arra hivatkoznak, hogy miután Wenckheimék nem tartották be a velük kötött szerződést, az erdő tulajdonjoga visszaszállt rájuk és így joguk van saját erdejükből fát venni. Több bírósági fórum elismerte igazukat, mire az állam beadványban kérte a bíróságot, állapítsa meg tulajdonjogát a háromezer holdas, körülbelül tizenkét millió lej értékű erdőre. Az ügyben hamarosan ítélet hangzik el, közben azonban tovább folynak az erdőkihágási perek a Józsa-család tagjai ellen.

Mára újabb sorozat kihágási ügyet tüztek ki tárgyalásra a bíróság második szekciójánál. Vádoltként Józsa Livius, István Pál, János és Jidói István szerepeltek. Elsőfokon a buteni-i járásbíróhoz került az ügy, amely azonban a törvényszék hatáskörébe utalta, azzal az indoklással, hogy az előrelátható bírság nagyobb 15 ezer lejnél, így tehát nem illetékes az ügyben dönteni. A Józsa-család ügyvédje: dr. Grozda Aurel buteni-i ügyvéd azonban kérvénnyel fordult a bírósághoz, amelyben kérte a tárgyalás elhalasztását, azzal az indoklással, hogy sürgős ügyei Buteniben tartják és nem tud Aradra jönni. A bíróság helyt adott a kérelemnek és május 22-ikére halasztotta a tárgyalást. Előreláthatólag csak akkor kerülnek ítéletre az erdőkihágási ügyek, ha a törvényszék állást foglal abban a kérdésben: kit illet meg a háromezer holdas erdő, miután abban az esetben, ha a döntés Józsaék javára fog szólni, nem történt kihágás. Saját erdejében ugyanis senki sem követhet el kihágást. A nagyarányú pereskedés további fejleményei mindenesetre érdekes eseményeket ígérnek.

SVÁBHEGYI SZANATORIUM

(Budapest centrumától 12 percre).

Ideális subalpin klíma, ideális diétás ellátás. — Legnagyobb luxus. — Mérsékelt árak. Kúra, sport, szórakozás. 424

Elvi jelentőségű ítélet

a rádiókihágások ügyében

Érdekes rádiókihágási ügyeket tárgyalt ma az aradi törvényszék, amely elvi jelentőségű döntést hozott e kérdésben. A posta rádióosztálya feljelentést tett három aradi rádiótulajdonos ellen — mindhárman ismert aradi emberek, — azon a címen, hogy engedély nélkül tartottak lakásukon rádiót. A mai tárgyaláson megállapítást nyert, hogy az illetők rendelkeznek megfelelő autorizációval, csupán hátralékban maradtak az előfizetési díjakkal és ezért megsemmisítették engedélyüket. A bíróság felmentette minden esetben a vádlottakat, azzal az indoklással, hogy nem követtek el kihágást, mert bejelentett készülékük volt.

Csak 99.-
Leírja a nagy tubus
NIVEA-fogpasta

Enyhe könnyen habzik,
íze csodálatosan kellemes.

Büntények, öngyilkosságok és feltűnéstkelő letartóztatások kísérik a Stavisky-botrányt

Tardieu neve a világ legnagyobb panamájában — Megmérgezte magát a Stavisky-ügy főügyésze

Párisból jelentik: A már amúgy is bonyolult Stavisky-ügy számai egyre jobban összekuszálódnak, ugyszólván minden nap újabb meglepetéseket hoz magával, azok, akik tegnap még vizsgálatot vezettek Stavisky ellen, ma már mint vádlottak és büntársak szerepelnek és a leleplezések egész sorozatát, az igazság felderítését ígérnek azok, akik ellen már régebben indult meg eljárás.

A szerencsétlen sorsú Albert Prince holttestének exhumálása alkalmával megállapították, hogy *Albert Princet meggyilkolása előtt megmérgezték*. Ez a felfedezés azért feltűnéstkelő, mert a bíró holttestét első ízben Párisban boncolták fel az orvosi intézetben és ennek a boncolásnak az eredményét jegyzőkönyvbe foglalták, amelyet 14 orvos írt alá. Ez a jegyzőkönyv minden kétséget kizáróan leszögezi, hogy Prince bíró nem mérgezték meg. A vizsgálat most annak megállapítására terjed ki, *volt-e érdeke a párisi orvostani intézet orvosainak a valóságnak meg nem felelő jegyzőkönyvet kiállítani s ha ez érdekében állott, úgy milyen kezek működtek közre és kik álltak a hamis jegyzőkönyv megszerkesztése mögött.*

Megmérgezte magát a nagy per felfüggesztett főügyésze

A Stavisky-ügyben egyébként szenzációs fordulat állott be, amennyiben Lebrun köztársasági elnök az igazságügyminiszter előterjesztésére

felfüggesztette állásából Hurleaux főügyészt, akinek Pressaud felfüggesztése után átadták a teljes Stavisky-komplexumot.

Hurleaux főügyészről megállapítást nyert, hogy összeköttetésben állott Staviskyval, különböző kérdésekben jogi tanácsokkal szolgált neki és valószínűleg üzleti kapcsolatai is voltak vele. Hurleaux a felfüggesztési végzést kapta kézhez, azonnal hazasietett, ahol

morfiummal megmérgezte magát.

Csak néhány óra múlva akadtak rá, azonnal kórházba szállították, ahol gyomormosást alkalmazzák. A főügyész állapota ezidőszent kielégítő.

Couchepin helyettes főügyész, aki a felfüggesztett Hurleaux helyett vette kezébe a Stavisky-ügy vizsgálatának irányítását, tegnap kijelentette, hogy a főszűrt a Prince-ügy kiderítésére fekteti, mert nézete szerint a gyilkosok leleplezése döntően fog világosságot deríteni a Stavisky-rejtélyre. Tegnap egyébként letartóztatási végzést adtak ki Ribaud pénzügyminiszteri tanácsos ellen. Stavisky lefoglalt iratai között ugyanis levelet találtak, amelyet Ribaud írt Staviskynek. Ribaud ebben a levélben megköszöni azt a pénzt, amit Stavisky kiutalt neki.

A hírlapírók eredményes nyomozása

Az „Echo de Paris” munkatársai valóságos külön-nyomozást indítottak Prince vizsgálóbíró meggyilkolása ügyében. Az egyik hírlapíró megállapította, hogy Prince bíró senki sem látta élve Dijonban. A szállodai bejelentő lapot meghamisították és ugyancsak hamis az a távirat is, amely a bíró feleségével közölte, hogy édesanyjának nincsen semmi baja. A lap munkatársainak megállapítása szerint a vizsgálóbíró még a vonaton megölték, majd a holttestet kidobták a pályatestre. Ezt a körülményt látszik igazolni Coune dijoni professzor új vizsgálata, amely a meggyilkolt belső részeiben mérgezés okozta elváltozásokat talált.

A lap másik munkatársa, aki Párisban nyomozott, megállapította, hogy Romagnonnak, Stavisky titkárnak autója a gyilkosság napján nem volt párisi garázsában. A hírlapíró kiderítette, hogy Romagnon autójának színe megegyezik annak az autónak a színével, amelyet a gyilkosság idején a dijoni országúton láttak. Ugyanekkor a gépkocsi mellett láttak sétálni egy urinőt fekete-fehér foltos kutyával. A leírás teljesen ráillik Romagnoninéra és kutyájára.

A mai minisztertanácson a Stavisky-ügy is tárgyalásra került és főképpen a megtalált csekk-könyv kérdését vitatták meg. A könyv ellenőrző szelvényein, többek között Tardieu volt miniszterelnök neve is szerepel, azonban nem elfogadóként, hanem az elfogadó mellett zárjelben. Most vizsgálatot rendeltek el annak megállapítása érdekében, vajon a zárjelbe tett név azt jelenti, hogy Tardieu közvetítő segítségével kapta meg a pénzt, vagy pedig ellene készítettek elő a pénz segítségével akciót. A minisztertanácson megállapították, hogy a képviselőház husvétii szünete szombat kezdődik és április végéig tart.

A Stavisky-ügyben a vizsgálóbíró ma kihallgatta Boyer volt képviselőt, akit orgazdasággal vádolnak, mert egy 800 ezer frankos csekket kapott Staviskytól.

Borzalmas hajókatasztrófa

Ötszáz utas elpusztult.

Londonból jelentik: A „Reuter” ügynökség jelentése szerint a kantoni kikötő közelében egy kínai gőzös eddig ismeretlen ok miatt 500 utasával együtt elsüllyedt. Eddig 350 holttestet halásztak ki, de valószínű, hogy a többi utas is a tengerbe veszett. A kifogott holttesteket a kantoni kikötőben ravatalozták fel.

CORSO-mozgó! Ma utoljára!

LEI 6-8-12

GEORG O'BRIEN a cowboy-király nagyszerű sláger cowboy filmje

A rejtelmek völgye!

Műsor előtt nagyszerű kacagató kutyás vigjáték!

C O R S O !

SALJAPIN, világhírű orosz bariton hatalmas, szívtelt slágerfilmje

DON QUICHOTTE

Cervantes világhírű regénye.

Jegyelővétel 11 órától.

Holnap premier!

világhírű orosz bariton hatalmas, finom szatírával és humorral elkészített slágerfilmje

Öt aradmegyei község tiltakozik

Semlac és Peregul-german községeknek a nagylaki járásbíróshoz való csatolása miatt

A Monitorul Oficial március 1-i száma Pecicat is közlő királyi dekrétumot tartalmaz. 1934. február 26-án kelt 440. sz. királyi dekrétum a minisztertanács előterjesztése alapján Semlac és Peregul-German községeket a nadlaci járásbíróshoz csatolta. Az elcsatolás ténye elsősorban az elcsatolt két község lakosságát érinti súlyosan. Tudvalevőleg mindkét község közigazgatásilag Pecicához tartozik s itt van a főszolgabíró és adóhivatal, mindkét község gazdái a pecicai piacot látogatják, itt értékesítik terményeiket, mert Nadlacra a terményárak körülbelül 30 lejjel olcsóbbak. De nemcsak a termény-árak, hanem a gazdasági termékeknek is Pecica a felvevő piaca. Nadlacnak nincs vasútja és úgy áru, mint személyforgalmát Pecican keresztül bonyolítja le és ez a 30 km. távolság meglehetősen nagy fuvarkülönbséget jelent. Az elcsatolást a lakosság elkésztetteden fogadta és előreláthatólag a közeljövőben népgyűlésen fognak demonstrálni a régebbi állapot visszaállítását érdekében.

Az elcsatolás sérelmes Rovine, Pecica és Peregul-Mic községekre is, mert a három község lakosainak Semlac és Peregul-German község határában több mint 2000 hold földjük van és ez azt jelenti, hogy nemcsak a telekkönyv kerülne Nadlacra, hanem a földből eredő összes jogügyleteik elintézése végett 30 km. utat kellene megtenniük, holott eddig azt helyben elintézhették. Csak a földreform alkalmával, mintegy 1200 hold földet osztottak ki a 3 község igényjogosultjai között.

Az elcsatolást állítólag Nadlac község kezdeményezte. A nadlaci járásbíróshoz eddig Nadlacon kívül csak Saiteni község tartozott és munkahiány miatt az a veszély fenyegette, hogy a nadlaci járásbíróshoz megszüntetik. A hatóságok a kezdeményezésre vizsgálat tárgyává tették az ügyet, azonban az elsősorban érdekelt Semlac és Peregul-German község tiltakozására azt elvetették. A dekrétum megjelenése után hangok hallatszottak, hogy az elcsatolás a legutóbbi nemzeti-parasztpárti választások után Serban miniszter kezdeményezésére történt — aki tudvalevőleg nadlaci származású. Munkatársunk ez ügyben felkereste a Nemzeti-Parasztpárt egyik vezető tagját, dr. Avram Ursutiu a pecicai tagozat elnökét, hogy ez megfelel-e a valóságnak és mik voltak az okok és mily szempontok merülhettek fel, hogy az általánosságban mindenki érdekét sértő elcsatolás megtörténhetett.

Dr. Avram Ursutiu a leghatározottabban kijelentette, hogy az elcsatolást nem a Nemzeti-Parasztpárt kezdeményezte, akkor az ügyet minden szempontból alaposan megvizsgálták és megállapították, hogy az elcsatolás az összlakosság érdekeit sérti. Miután az elcsatolás öt község lakosságának az érdekeit sérti, ami az előjelekből ítélve a közeljövőben nagy demonstrációkban fog megnyilvánulni, megvan a remény arra, hogy a hatóságok interveniálnak a közhangulat megnyilvánulása alapján a kormánynál a sérelem orvoslására.

Felmentette a bíróság a Discom volt tisztviselőjét

Az aradi törvényszék ítélete a rejtélyesen eltűnt 17.500 lej ügyében

Az aradi törvényszék második szekciójának Constantinescu-Tautu-tanácsa ma ítélték abban a pénzeltűnési ügyben, amelynek vádlottja Stern Sándor, a Discom volt hivatalnok volt. Mint emlékeztető, az elmúlt év szeptemberében Stern, aki a sebisi járásban dolgozott, nagyobb inkasszót adott át a Discom megbízottjának, Fuchs Sándornak. Leszámolta a pénzt, majd hazautazott. Másnap Fuchs jelentést tett arról, hogy a pénzből 17.500 lej hiányzik és az ügyvel kapcsolatosan feljelentést tett az ügyészségen. Megindult a büntelmi eljárás, amelynek befejeztével az ügyészség vádiratot készített Stern ellen.

A legutóbbi tárgyaláson több tanút hallgattak ki, azonban a vallomások nem tisztázták az esetet, mindössze annyi nyert megállapítást, hogy abban az időben, amikor az elszámolt pénz az asztalon feküdt, Fuchs Sándor néhány percre kihívták a szobából. Ma kihallgatták Haralamb Henri volt bankigazgatót, a Discom vezetőjét, aki dr. Góró Arthur védő kérdéseire kijelentette, hogy becsületes, korrekt embernek ismerte Stern, aki százezreket kezelt és soha hiánya nem volt. Annyira megbízott benne, hogy az eset megtörténte után is kijelentette, hogy hajlandó külön kerületet rábizni. Tauber Sándor mérnök, a Discom volt vezetője hasonlóképpen vallott és kijelentette, hogy kaució nélkül delegálta Stern Sebistre, annyira megbízott benne. Molnár Imre mérnök, volt igazgató megállapította, hogy sokszor félmilliónál is nagyobb összeg volt Stern kezében, aki mindenkor pontosan számolt el. Brunner Jenő, a Discom volt tisztviselője szintén így vallott, majd a perbeszédre került a sor. Gutunoiu ügyész kijelentette, hogy a bíróság belátására bizza az ítéletet, majd dr. Góró Arthur védő megállapította, hogy semmiféle bizonyíték az egész eljárás során. Stern ellen nem merült fel, ellenkezőleg, mindenki becsületes, korrekt embernek ismeri, akiről fel sem lehet tételni hasonló bűncselekményt.

Az utolsó szó jogán Stern szólalt fel, aki csak ennyit mondott: — *En csupán arra kérem a bíróságot, adja vissza becsületemet.* Rövid tanácskozás után az elnök kihirdette az ítéletet, amelyben felmentették Stern Sándort a vád alól. Az ítélet indokolása megállapította, hogy semmiféle bizonyíték nem merült fel ellene, ellenben kiderült, hogy hanyagul kezelték az átvétel után a pénzt és ennek volt köszönhető az eltűnés. A tanuvallomások mind korrekt és becsületes embernek vázolták Stern, tehát a bíróságnak kötelessége volt felmenteni. Az ítéletet az ügyész, valamint a feljelentő képviselője tudomásul vette és így az jogerőre emelkedett.

Aradi utazó életveszélyes kalandja

Rablás a vonaton, amelyért az áldozatot vonalá felelősségre

Mára tüzte ki az aradi törvényszék második szekciójára Zeiner József volt aradi utazó bűnyűének főtárgyalását. Zeiner egy aradi textilcég utazója volt 1931-ben, amikor életveszélyes kalandja támadt a Bucuresti-Constanta között közlekedő vonaton. Ismeretlen tettesek leütötték az aradi utazót, majd elrabolták tőle 209 ezer lej tartalmazó aktatászkáját. Az utazó napokon át feküdt a bucuresti-i kórházban, majd hazajött és jelentést tett a történetéről. A cég bűnvádi feljelentést tett az utazó ellen, azzal az indoklással, hogy a rablásról szóló beszámoló hihetetlen és jogos az önrablás gyanúja. A feljelentés alapján Zeinert letartóztatták és négy hónapig volt vizsgálati fogságban.

Miután a legutóbbi főtárgyaláson az időközben Bucurestibe költözött utazó nem jelent meg, a törvényszék elővezetési parancsot adott ki ellene. A mai tárgyalásra megérkezett a fővárosi rendőrség jelentése, amely szerint Zeiner lakhelye ismeretlen, mire a bíróság körözési parancsot adott ki az utazó ellen. Az utazó képviselőjében megjelent dr. Zeiner Gusztáv ügyvéd, aki kijelentette, hogy védence most is régi lakásában lakik, ahova már két ízben kiközbesítették számára idézést, tehát lehetetlenség, hogy lakhelye ismeretlen legyen.

Husvételi ünnepek Rómába!

Adelsbergi cseppkőbarlang, Padua, Vence, Florence, Assisi, Roma és Nápoly megtekintésével!

március 29-től április 8-ig.

Jelentkezések március 10-ig.

Norddeutscher Lloyd-nál,

ARAD, Bulev. Regelo Ferdinand No. 5. Telef. 18-51. 867

Az aradi filharmónikus hangverseny előtt

Beszélgetés Weisz Ilona zongoraművésznővel a hangverseny főpróbáján

Rachmaninow C-moll koncertjének dübörgő, orosz tüzzel és szenvedéllyel teli akkordjai ostromolják a Kulturpalota hangversenytérmeinek falait... A Filharmónikus zenekar főpróbáját tartja szerda esti hangversenye előtt abból a színes, változatos műsorból, amely Arad zenerajongó publikumának üdítő muzikális élményt fog jelenteni. Shuk Lajos fiatalos tüzzel, lázas temperamentummal dirigál és a kintinő zenekar valamennyi tagja olyan lelkes összhangban simul a koncertszám ritmusához, hogy a karmester valóban meg lehet elégedve. A Filharmónikusok szerda esti hangversenyének kiemelkedő sikere már a főpróbán megállapítható: Arad társadalma elismeréssel fog adózni a zenekultúránk fáklyáját hordozó Filharmónikusok lelkes, heroikus munkájának.

A szerda esti Filharmónikus koncert külön eseménye Weisz Ilona mesteri zongorajátéka lesz. Weisz Ilona, a brasovi Zenede külföldön is ismert nevével, kiváló tanárnője ezúttal koncertezik először Aradon. A Filharmonia Egyesület meghívására jött el, hogy bemutassa tudását, művészetét Arad közönségének. A főpróba kis szünetében beszél karrieréről, legutóbbi koncertkörútjáról és terveiről:

— Budapesten és Berlinben tanultam — kezdi a megnyerő, kellemes megjelenésű, bájos zongoraművésznő — Berlinben a Musik Hochschule-t látogattam és résztvettem a hírneves Fischer Edwin nyári kurzusain. Messze földről: Amerikából, Angliából is elzarándokolnak minden nyáron Fischer Edwin Meisterschule-jába a komoly művészek, akik — még ősz fejjel is — tanulni, mindig csak tanulni akarnak...

Elmondja ezután, hogy Budapesten többször koncertezett már és a brasovi zenei élet egyik vezető egyéniségének tekintik. Tanítványai őszintén szeretik — biztos vagyok benne, hogy rajongóan érte, tudása, elragadó egyénisége meg is érdemli — és nagyon várják haza mindig, amikor koncertkörútra ki-kiroccan... Legutóbb Palesztinában volt hangversenykörút, Jeruzsálemben, Tel Avivban és Nazarethben koncertezett. A jeruzsálemi angol zeneiskola meghívta tanárnőjének, azonban annak ellenére, hogy a szerződést alá is írta, nem akar visszatérni — egyelőre...

— A zenekultúra odakint még nagyon kezdetleges — okolja meg azt, hogy ilyen megtisztelő ajánlatot visszautasított — és sok minden nem úgy van, ahogyan az ember itthon álmodja...

Az idén nyáron, amikor növendékei levizsgáztak már a brasovi Zenedében, amely — nem is tagadja — nagyon szívéhez kötött. Amerikába szerezne utazni hangversenykörútra.

— Minden vágyam, hogy Rachmaninow előtt játszhaszam egyszer! — mondja lelkes tüzzel felvillanó tekintettel. — Rajongok a művészetéért és a zene óriásának tartom. Legszívesebben játszom Beethovent, Lisztet és Rachmaninowot. Szerda bemutakozásom alkalmával Rachmaninow egyik legnagyobb zeneművét interpretálom a Filharmónikus zenekar kíséretével. A C-moll koncert nagy technikai nehézségeket állít a zongorista elé. Tele van kaukázusi melódiákkal, a nomád népek életének dübörgő muzikájával. Bizarr hangszereles, állandóan változó ritmus...

Weisz Ilona csupa szív, csupa lélek, izig-vérig művészasszony, aki minden előjel szerint szerdán este diadalmasan vonul be majd Arad zeneértő és muzsikáért rajongó közönségének szeretetében.

Egyetlen szenzációs táncestély

PATAKY VERONIKA és táncscsoportja

premierjén, szombat este 9-kor a színházban bemutatóra kerülnek: „Bár 1934-ben“, „Walzer trió“, „Balettparódia“, „Induló“, „Ole“ spanyol néptánc.

Jegyek mátol a színházi pénztárnál.

A felbújtó asszony beismerő vallomása után...

A tettesek élethűen lejátszották a mureseli gyilkosság minden részletét

Megrázó jelenetek a gyilkosság színhelyén. — Mi történt a tragédia előtt?! — A feleség és a két barát kimondja a halálos ítéletet — Véres éjszaka a Maros partján

A mureseli gyilkosság szinte filmszerű gyorsasággal lefolytatott nyomozása tulajdonképpen hétfőn, a késő éjszakai órákban ért véget. Mint ismeretes, valamennyi részlet tisztázódott, csupán a felbújtó *Lorenz Jakabné* hallgatta el férje tragédiájának igazi okát. *Selican* csendőrtörzsőrmester nagy türelemmel és hidegvérrel késő éjszakáig vallatta az asszonyt. Több ízben mondatra el a gyilkosság lefolyását a meggyilkolt feleségével, aki végre annyira megtört, hogy sírógörcsöt kapott, majd elájult. Amikor magához térítették, alig hallható hangon közölte a hatóság embereivel, hogy *vallani akar*.

— *Tegnap azt mondtam, hogy iszákos volt* — kezdte vallomását az asszony — *és ezért végeztem vele. Nem így volt... A férjem csak annyit ivott, mint más ember, egyáltalán nem vitte tulzába. Pénzt azonban nem adott, vagy csak éppen annyit, amennyi a megélhetéshez kellett.*

Kedden reggel az aradul-noui csendőrség értesítést kapott a térparancsnokságtól, hogy a temesvári hadbíróság részéről Aradra érkezett egy delegált kapitány, aki helyszíni szemlét fog tartani. A csendőrök mindent előkészítettek és 11 óra után megérkezett a mureseli községházára *Bandra* kapitány hadbíró-ügyész, *Vasii* és *Petica* kapitányok, valamint *Ionescu dr.* törvényszéki orvos kíséretében.

Hárman egymáshoz láncolva

A községben futótüzként terjedt el a hír, hogy ma délelőtt a gyilkosokkal a hadbíró-ügyész jelenlétében lejátszatiák a szörnyű tragédiát. Ezer és ezer ember tolongott a községháza előtt és várta a borzalmas színjáték kezdetét. Miután a csendőrlegénység kevésnek bizonyult a nagy tömeg visszaszorítására, *Vasii* kapitány rendelkezése a 93-as ezredtől egy szakasz katonát vezényelték ki a rend fenntartására. Amikor biztosították a vizsgálat zavartalan lefolyását, rendeletet adott ki *Vasii* kapitány a szemle kezdetére.

A gyilkosok egymáshoz láncolva jelentek meg a községháza kapujában. A tömeg, amikor meglátta az elvetemült embereket, valósággal tombolni kezdett; különösen a nők, akik a megláncolt gyilkosok mellett haladva szitkokat szórtak feléjük. Az elfogott férfiakkal nem sokat törődtek, csupán *Lorenznét* ellen irányult a lakosság dühe.

A bizottság első utja *Fehérék* lakására vezetett. Itt levették a láncokat az elfogottakról, akik ugyanugy helyezkedtek el, mint a gyil-

kosság éjszakáján. Először a szobába mentek, megmutatták a helyet, ahol a meggyilkolt ült, majd lejátszották, hogy miként mentek ki egyenkint a szobából a konyhába, ahol megbeszélést tartottak. A konyhaajtóban szót oda az asszony *Fehérnek*:

— *Nem bírom már tovább, ha ma éjszaka nem csináltok valamit, megölöm a fiamat és én öngyilkos leszek!*

Fehért biztatni kell, hogy válaszoljon. Még nem élte bele magát ebbe a szerepbe. Nehezen érti meg, hogy most mindent úgy kell csinálnia, mint vasárnap éjszaka.

— *En nem vállalom* — mondotta kis idő múlva.

*Zámbó Tóth István*mal könnyen megy a rekonstrukció, mert szívesen teljesíti a paran-

A lejátszott gyilkosság, amely megborzasztja a nézőket

A vizsgálat legmegrázóbb része következett: a gyilkosság lefolyása. *Zámbó Tóth István* hidegvérrel vette kezébe a fejszét, amelyvel a halálhozó csapásokat mérte a szerencsétlen őrmesterre. Megbújt a domboldal szélén húzódó bokrokban és amikor az őrmestert helyettesítő rendőr elhaladt előtte, felugrott és magasra emelt fejszével suhintani akart.

A jelenetet annyira élethűen játszotta meg a gyilkos, hogy többen akaratlanul is felkiáltottak és a rendőr védekezve emelte fel karját.

Ez olyan volt, mint egy filmfelvétel. A jelenet nem sikerült, a közbekiáltásokra *Zámbó* megtorpant és a fejszét leengedte, így tehát meg kellett ismételni. Ezután már minden jól ment. Kétszer sujtott a fejszével a rendőr felé és a többit amikor már a földön feküdt. A további szerepet *Fehér* vette át, aki megvizsgálta a földön fekvő őrmestert. Amikor *Fehér* meglátta, hogy az őrmestert egy földön fekvő rendőr helyettesíti, nevetni kezdett, a tömeg magatartása erre még fenyegetőbbre fordult.

Ezzel véget is ér a vizsgálat. *Lorenznét* összekötözik, eközben válik ki a tömegből egy fiatal, 18 éves leány, a meggyilkolt zenészőrmester huga. A fiatal leány sirva állt sógornője elé:

— *Te gyilkos, bestia!* — kiáltotta — megölted a fivéremet.

Az asszony szemlesütve hallgat. Az őrmester nyugtatja meg a felindult leányt, aki most azt kéri a sógornőjétől, hogy a szekrénye kulcsát adja elő. *Lorenznét* zsebéből előveszi a kulcsot, mielőtt átnyújtja, megfegyzi:

— *A szekrényből ne vegyetek ki semmit,*

csokat, készségesen mondja, hogy hogyan egyeztek meg:

— *En vállalom, jó pénzért.*

— *Háromezer lejt kapsz* — mondja az asszony — *később hatot, azután pedig, ha majd a nyugdíjamat elveszem, nem is kell dolgoznom többet.*

Ezután lejátsza *Fehér*, hogy hogyan kereste elő a gyilkos szerszámot és adta át *Zámbó Tóth István*nak.

A vizsgálat *Fehérék* házában be is fejeződik. Nem kötik össze őket, de figyelmeztetik, különösen a két férfit, hogy *ne is próbáljanak menekülni, mert őreiknél élesre töltött fegyver van.* *Fehér* a fegyver említésére riadtan pillant fel, de *Zámbó Tóth István* nevére nyugtatja meg a csendőrmestert, hogy *pincs* mitől tartania, mert esze ágában sincs megszökni. A három elfogott egy-egy csendőrt kap maga mellé és így mennek ugyanazon az utirányon, mint a gyilkosság éjszakáján. Egy kíváncsiskodó katonáról leveszik a bajonettet és *Lorenznét* karjára teszik. Egy iskolából haza-térő gyermek, aki a vizsgálat lefolyása után érdeklődött, helyettesítette a kis *Lorenz Antalt*. Amikor az asszony a gyereket kezét megfogta, többen kiáltozni kezdtek és követelték, hogy *hagyja el a gyermeket.* Végre is a tömeg hangulata diadalmaskodott és a gyermeket *nem fogta kézen Lorenz Jakabné.* A gyilkos megmutatta az utat, ahol *Lorenz* ment és a meggyilkolt őrmester szerepét a községi rendőr vállalta.

különben is a házban minden a gyermeké. Oda senkinek semmi köze.

Az uton a községháza felé, hangosan szidalmazták a gyilkosokat, akiket csak a csendőrök mentettek meg a lincseléstől. *Bandra* kapitány (hadbíró-ügyész) a községházán átvette a két példányban készült jegyzőkönyv egyikét, a másik példányt az elfogottakkal együtt, holnap viszik az aradi ügyészségre.

Délután három órakor a vári kórház halottaskamrájában boncolták fel a tragikus véget ért őrmester holttestét. A boncolást dr. *Ionescu* törvényszéki orvos és dr. *Schwartz* főhadnagy, katonai orvos végezték, míg jelen voltak dr. *Knall* ezredorvos és *Bandra* kapitány, királyi biztos. Az orvosok megállapítása szerint három ütés érte *Lorenzt*. A három ütés közül kettő halálos volt. A boncolás teljes két és fél órát vett igénybe.

Szerdán temetik az áldozatot

Ma délután a gyilkosokat a mureseli községházáról az aradul-noui csendőrségre kísérték. *Sándor Jenő*, az Aradi Közlöny fotóriportere jólsikerült fényképeket készített a gyilkosokról. A fényképek az Aradi Közlöny fiókkiadóhivatalának kirakatában láthatók.

Lorenz Jakabot a vári kápolnában ravatalozták fel és holnap kísérik utolsó útjára. Csak a temetést várja be, mert nem maradnak tovább a gyilkosság színhelye közelében. *Lorenz* apjának kisbecskereki házába költöznék, oda viszik magukkal a nyolc éves *Lorenz Antalt* is. A község, amely két napig nagy érdeklődés középpontja volt, már elcsendesedett. Az emberek lassan napirendre térnek a borzalmas bűntény fölött... (bér...)

Jön!

MAE WEST filmje

„NEM VAGYOK ANGYAL!“

CENTRAL!

A HAREM BORZALMAI
Central-Mozgó: Nagyszabású keleti tárgyú kép, ragyogó pompával, fényűző kiállítással, izgalmas csélekménnyel. Főszerepekben: Ivan Mosjoukine, Tania Fedor, Natalia Lissenko, Gaston Modot.

PINTY és PONTY. IDEALIS
Select-Mozgó: HÁZASOK. Kacagtató burleszk.

HIREK

Pista nem akart dolgozni...

Alig husz esztendősen Zámbo Tóth István, aki vasárnapról-hétfőre virradó éjszaka több fejsze-csapással agyonütötte Lorenz örmestert a Maros töltésén. Alig husz esztendősen és már az erkölcsi mocsár olyan mélyére került, hogy egész életére telefröccsent iszappal, sárral... Négy elemi végzett a Pista (így hívták az egész községben) s azután valamiféle mesterséget tanult ki. Mondjuk: cserepező lett. Keservesen gyűjtött vagyont: árán vásárolt, vagy épített házak, meleg családi otthonok tetejét cserepezte ilyenkor a tavaszi esős időszak beállta előtt. Volt tehát mestersége, de munkája nem sok akadt. Saját maga vállalta be most, amikor a rendőri szennző szárnyán felkapta nevét a hír, hogy soha életében nem dolgozott még egyfolytában egy hétig. Soha nem volt miért megünnepelnie a vasárnapot, a nyugalom, háladási napját, mert legtöbb, ha egy-két napig akadt valahol munkája, egy kis tetőjavítás és eféle. Új házat nem igen építtetnek az emberek a mai gondterhes időkben. Nem igen raknak új fészket a fiatal párok sem Mureselen, sem másutt, mert még megélni sincs miből, nemhogy házat építeni...

Pistának tehát nem volt munkája. Pista korunk gyermekének sokat emlegetett típusa. Nem munkanélküli, hanem alkalmi munkás. Néha megkeresett egy kis palinkára valót, néha kenyérre is tett, többször nem... De Pista nem vágyódott a munka után. Nem akart dolgozni, hiszen annyira megszokta már azt, hogy „majd csak lesz holnap is valami...” Nem is álmódott arról, hogy milyen jó volna, ha egyszer rendszeres dolgozhatna, lenne rendes ruhája, élelme s később talán családja is, amiért érdemes lenne élni, dolgozni... Pista nem álmódott semmiről, nem vágyódott rendes, becsületes, munkás élet után. Csak egy alkalomra várt, amikor könnyű munkával, kis szerencsével megkereshet néhány pillanat alatt háromezert, esetleg hatezer lejt is s ha jól megy, biztosíthatja magának a jómódot egész életére. Hogy ez a néhány percnyi munka: — egy kis lesbenállás, azután előreugrás a sötétben, jól irányzott fejsze-csapások egy koponyára — egy emberéletet olt ki, az nem nagyon izgatta ezt az alig husz esztendősen gyilkost, a mai kor fekete ingoványának ezt a bomlást terjesztő lápvirágát. Hiszen... nem akart ő semmi rosszat, csak — dolgozni nem akart! Nem ismerte még a munka mámorát, a munka mindent feledtető kielégültségének édességét. Soha életében nem dolgozott egyfolytában egy hétig és sohasem tudta, hogy a munka az, ami értékessé, elviselhetővé teszi ezt a küzdelmes életet... Zámbo Tóth István nem akart többé soha életében dolgozni, hát — gyilkolt. Istenem, hányan vannak az ő korában, az ő kontingenséből: az 1914-es korosztályból olyanok, akik mindent, mindent odádnának azért, hogy — dolgozhassanak!

— **IDŐPROGNÓZIS:** Csak gyenge légáramlás, a felhőzet átmeneti csökkenése, éjjeli tagyok, erősebb nappali felmelegedés.

— **Marcus Mihály dr. kamarai alelnök** Bucarestbe utazott. Marcus Mihály dr., Arad megye vezető kormányképviselője, a kamarai alelnöke, kedden délután, a bucuresti-i gyorsal visszautazott a fővárosba. Marcus Mihály dr. a kamarában Saveanu kamarai elnök hivatali hatáskörét veszi át, Saveanu másirányu elfoglaltsága miatt.

— **Filotti Zamil, Aradváros új rendőrkezes-tora** kedden délelőtti tisztelő látogatásokat tett a megye és a város katonai, egyházi és közigazgatási vezetőinél. A rendőrkezes-tort a katonai parancsnokságon Argeseanu tábornok, az aradi helyőrség parancsnoka, a megyeháza Groza János dr. megyei prefektus, Aradváros vezetősége részéről pedig Ursu János dr. interimár-bizottsági elnök fogadta.

— **Bejan Romulus dr. új kinevezése.** Bejan Romulus dr. közigazgatási vezérfelügyelő, aki, mint ismeretes, a timisoarai kerületi közigazgatási vezérfelügyelőség területén működött, a belügyminisztérium legújabb rendelkezése folytán, a chji közigazgatási revíziós bizottsághoz nyert új hivatali beosztást. Bejan Romulus dr. a napokban foglalja el új állomáshelyét.

— **A pénzügyminiszter nem engedí árusítani a „Revista Administrativă Financiară” című lapot.** Az aradi pénzügyigazgatóság ma 373.798 sz. alatt leiratot kapott a pénzügyminisztériumtól, aki azt közli, hogy a Brasovban megjelenő fenti című lapot nem szabad beengedni a hivatalokba és magánlelkek számára sem lehet azt árusítani.

— **Március tizenötödikéig büntetés nélkül** huzethetők az elmaradt autódó-részletek. A pénzügyminisztérium 378.680 számú rendeletében azt közli, hogy tudomása szerint sokan egyáltalán nem adtak be autódó-vallomási ívet és ugyan- csak igen sok autótulajdonos még mindig nem egyenlítette ki adótartozását. A minisztérium arra figyelmezteti a fentieket, hogy e hó 15-ig büntetés nélkül eleget tethetnek kötelezettségeiknek.

— **Oszták és magyar legitimisták tanácsko-zása.** Budapestről jelentik: A magyar képviselőház folyosóin ma az a hír terjedt el, hogy az oszták és magyar legitimisták bécsi tanácskozásukon egy döntöttek, hogy küldöttséget menesztenek Mussolinihez, aki előtt feltárlják kívánságaikat és arra kéri az olasz miniszterelnököt, hogy vegye figyelembe azokat. A hírt fenntartással közöljük.

— **Borzalmas vasúti katasztrófia a moszkvai pályaudvaron.** Moszkvából jelentik: Az elmúlt napokban a moszkvai pályaudvaron borzalmas vasúti katasztrófia történt. Üzemi szabotázs következtében két munkásvonat összeütközött. A katasztrófiának 19 halottja és 44 sebesültje van. Több tisztviselőt letartóztattak, miután az ő hanyagságuk folytán történt az összeütközés.

Kolostorba vonul Olaszország legjobb repülője

A Balbó-féle repülőraj dicsőséges visszatérése után Ramieri kapitány, aki ugyancsak résztvevett a repülőraj amerikai útján és aki a legkiválóbb olasz repülő egyike, buskomorságba esett. A kapitány a repülőraj útjának kezdetén tanuja volt legjobb barátja Squaglia hadnagy halálának és kis híjja, hogy maga is szerencsétlenül nem járt. A repülőraj elindulása előtt Ramieri kapitány egészséges és életvidám férfi volt, a repülés befejezése után azonban megtört ember lett. Feljebbvalói bizonytalan időre szabadságolták. Ramieri azonban nem tért magához. Most azután bejelentette, hogy végleg felhagy a repüléssel és egy kolostorba vonul vissza. Mussolini, aki egyébként a kapitánynak személyes barátja, mindent elkövet, hogy Ramierit lebeszélje szándékáról, mivel nem akarja, hogy Olaszország elveszítse legkiválóbb repülő-tisztjét.

— **Halálozás.** Özvegy Szabó Lajosné született Breitenbach Ida folyó évi március hó 5-én este 11 órakor életének 59-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Az elhunytat március 7-én, szerdán délután 4 órakor kísérik utolsó útjára a Str. Nicolae Grigorescu 3-4. szám alatti gyászházból. Az elhunytban Szabó Ilonka, az „Erdélyi Hírlap” tisztviselőnéje édesanyját gyászolja.

— **A telefontarifa változatlan fenntartását kéri a bucuresti-i Kereskedelmi és Iparkamara.** Bucarestből jelentik: A fővárosi Kereskedelmi és Iparkamara küldöttsége jelent meg ma Franasovici közlekedésügyi miniszternél, akinek memorandumot adtak át. A memorandumban kéri a fővárosi kereskedők és iparosok a telefontarifa változatlan fenntartását. Addig is, amíg az intervenciónak eredménye lesz, kéri, hogy járjon el a miniszter a telefontársaságnál, hogy egyelőre ne kapcsolják ki azoknak a kereskedőknek és iparosoknak készülékeit, akik a felemelt tarifát nem hajlandók megfizetni.

Hitelesen fordít magyarból

T. Selagian, az aradi törvényszék egyedüli magyar nyelv hites tolmács- és fordítója.

Cím: Kereskedelmi Iskola földszint balra, első ajtó (Kulturpalota mellett.) 618

— **Kettős gyilkosság Kattowitzban.** Kattowitzból jelentik: Megdöbbentő kettős gyilkosság történt tegnap Navratil Ferenc vendéglőjében. Két munkást, akik ittas állapotban verekedni kezdtek és rátámadtak a vendéglősre, Navratil Ferenc agyonlőtt. A gyilkos vendéglőst letartóztatták.

— **A konverzió és a kisajátítás.** Bucarestből jelentik: A lapokban megjelent hírekkel kapcsolatosan, miszerint a konverziót a kormány kisajátítás útján kívánja lebonyolítani, a felhivatalos Rador a következőket közli: Felhatalmazásunk van azokat a híreket, amelyek a konverziónak kisajátítás útján való megoldásáról szólnak, kategorikusan megcáfolni. Ebben a formában a hírek nem felelnek meg a tényállásnak.

— **Március hó 15-ikén helyezik üzembe az új városi vízszűrőket.** Ismeretes, hogy Arad városa ötmillió beruházást hajtott fokozatosan végre a városi vízműveknél, hogy az aradi ivóvizet kifogástalan módon élvezhetővé tehesse. Tripa Mihály vízüzemigazgató főmérnök kijelentése szerint, az új technikai berendezések március hó elején végre befejezést nyernek és március 15-ikétől kezdve, a víz-üzem megkezdje a kifogástalan ivóvíz szolgáltatását az egész városi vízműhálózat területén.

— **Autó és kocsikarambolja.** A timisoarai rendőrség az aradi bűnügyi hatóságok kérésére, ma előállította Aradra Honti Zsigmond Calea Radnei 40. szám alatt lakó soffört, aki a múlt év július 30-ikán autójával nekijártott a 48-as számú bérkocsinak. A karambol alkalmával a kocsit összetört, a ló pedig megsérült. A rendőrség annak idején eljárást indított Honti ellen, akit azonban nem lehetett kihallgatni, mert nyomtalanul eltűnt. Mai kihallgatása alkalmával a sofför beismerte, hogy a szerencsétlenségért őt terheli a felelősség és kötelezettséget vállalt arra, hogy kártérítést fizet a bérkocsinak. Az erről szóló jegyzőkönyv aláírása után, Honti Zsigmondot elbocsátották a rendőrségről.

— **Törvényszéki hírek.** Dragan Ion nadabi és Regis Todor cherelusi lakosok birkalopással vádolva kerültek ma a bíróság elé. Dragan, akitől megállapítást nyert, hogy visszaeső bűnös, nyolc havi társát hat havi börtönre ítélték. — Pantea György és Brancivanu János minisi lakosok méhkasokat loptak a községben. A törvényszék tiz, illetve öt napi elzárással sújtotta őket.

— **Betörések Aradon.** Filimon János, Strada Russu Sirianu 20. szám alatti lakos, tegnap feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik egy óvatlan pillanatban besurrantak lakásába és onnan egy kazettát, valamint 7500 lej értéket kitevő ékszert vittek el. — Hasonló ügyben tett feljelentést az aradi rendőrségen Béres Szvetozár, Strada Fabriciei 24. szám alatti lakos, akinek lakásán tegnap ismeretlen tettesek betörték az ablakokat, azokon át behatoltak a lakásba és onnan ötezer lej készpénzt loptak el. A rendőrség mindkét ügyben bevezette a nyomozást.

— **Az első sterilizálások Németországban.** Berlinből jelentik: A betegségek átöröklésének megakadályozására létesített egészségügyi bíróság megkezdte működését és már az első alkalommal 3 esetben rendelt el sterilizálást.

— **Vér-, bőr- és idegbajosok a természetes „Ferenc József” keserűvizet mint igen jó beltisztító szert eredményesen használják.**

— **Elfogott betörő asszonyok.** Az aradi rendőrségen az elmúlt napokban Diei Pavel, Strada Sf. Gheorghe 37. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik lakásába behatoltak és onnan egy aranyórát, valamint különböző fehérneműket vittek el. A kár — a feljelentés szerint — meghaladta a hatezer lejt. Az ügyben bevezették a nyomozást és megállapították, hogy a lopást Kovács Sarolta és Bér Paraschiva oradeai cigány-asszonyok követték el. Mindkettőjüket előállították a rendőrségre, ahol vallomásuk során tagadták azt, hogy résztvettek a lopásban. A rendőrség emberei a két cigányasszonynál megtalálták a lopott fehérnemű egy részét, az aranyórát azonban már nem sikerült megtalálni. Mindketten azt hangoztatták, hogy a fehérneműt kislásért kaptak különböző személyektől. Tekintettel arra, hogy a lopás beigazolódott, mindkettőjüket letartóztatták és ma délelőtt átkísérték az ügyészségre.

— **Az aradi legénységi állománybeli hadirokkantak és özvegyek 1934. évi első negyedévi nyugdíjának kifizetése holnap, szerdán kezdődik.** A nyugdíjpénztár felhívja a fentiek figyelmét arra, hogy a rendőrségnél igazoltassák azt, hogy Aradon laknak. Az özvegyeknek azt is igazolniuk kell, hogy a legutóbbi nyugdíjfizetés óta nem mentek férjhez.

— **A Magyar Párt Intézőbizottsága e hó 8-án, csütörtökön este 8 órakor tartja intézőbizottsági ülését.** Elnökség.

— **Ma az alatti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

VOJTEK: Bulev Regina Maria,

BFRNAT: Lángá Gará (vasútállomásnál)

DANCIU: Piata Mihai Viteazul

BERGER: Calea Saguna.

Fontos ügyeket tárgyalt az aradi Ipartestület előljárósága

Ma délután hat órai kezdettel tartotta meg rendes havi ülését az aradi Ipartestület előljárósága. Az ülést Moskovitz Izidor alelnök nyitotta meg, majd pedig Dolga Mircea titkár olvasta fel titkári jelentését. Az országos iparos kongresszussal kapcsolatban beérkezett válaszokból az elnökség megállapította, hogy az Ipartestületek többsége azt kívánja, hogy ezt a kongresszust Clujon rendezzék meg. Az elnökség átiratot intéz a cluji ipartestülethez, amelyet erről értesít és amelyet a kongresszus megrendezésére kér fel, egyben pedig annak a kívánságának ad kifejezést, hogy a kongresszuson — amelyet husvét másodnapján tartának meg — mindenekelőtt az iparosságnak a Munkakamarákból való kiválását, a betegsegélyzők ügyét és az adóügyeket tárgyalják le.

A jelentéshez elsőnek Baricz Máté szólt hozzá és a tanácsszerződések határidejével foglalkozik. A kérdés körül élénk vita fejlődött ki, amelyben Moskovitz elnök, Mihály László cipész és Székely Béla női fodrász vettek részt. A vita a régi ipartörvény 101. paragrafusának 4-ik bekezdése körül forgott. Végül is Gabos Jenő dr. ügyész indítványára elhatározták, hogy az Ipartestület feliratot intéz a kereskedelemügyi minisztériumba, ahonnan információt kér arra vonatkozólag, hogy érvényben van-e még az 1884-es ipartörvény 101-ik paragrafusa?

Ezután Hönig Árpád a pénztári jelentést olvasta fel, majd pedig Moskovitz Izidor elnök kegyeletteljes szavakkal emlékezett meg Arad két nagy halottjáról: Goldis Lászlóról és Pop C. Istvánról. Az előljárósági ülés felállással áldozott az elhunytak emlékének. Az elnök ezután bejelentette, hogy Kotilla József aradi iparos, aki a napokban töltötte be 75-ik életévét, most ünnepli ipari működésének 50 esztendő jubileumát. Holló Frigyes felszólalása után Moskovitz elnök bejelentette, hogy a nemfizető iparosok hátralékos tagdíjait közigazgatási uton hajtják be. Az Ipartestület azonban nem akar olyan helyeken végrehajtást és árverést eszközölni, ahol a fizetőképesség hiánya forog fenn és ezért azt javasolja, hogy minden szakmából két iparost kérjenek fel arra, hogy a hátralékosok névsorát vizsgálja felül és ilymódon állapítsák meg, hogy kik azok, akik valóban nem tudnak fizetni. Végül Takács István pékiparos szólalt fel, aki a kontárók elszaporodása miatt panaszkodott. Az előljáróság ezután elhatározta, hogy az üléseket ezentúl nem hat, hanem négy órai kezdettel tartják meg.

— **Elsüllyedt egy olasz hajó Constanta közelében.** Bucurestiből jelentik: A „Santoni” nevű olasz hajó Constanta közelében elsüllyedt. A tengerészeti hatóságok intézkedésére több hajó indult a hajó legénységének megmentésére. A hajótörötteket hosszú ideig nem találták. A hajók katonai fényszórókkal kutatták a mentőcsónakokon hánnyód embereket, végül is egy mentőcsónakot sikerült megtalálni és a csónakban lévő hajótörötteket az egyik mentőhajó fedélzetére vette. Hét matrózt mentettek meg, rajtuk kívül a csónakban tartózkodott az elsüllyedt hajó kapitánya: de Galota is. Tizenkét ember elpusztult.

— **Ma, szardán este 9 órakor van a Kulturpalotában az Aradi Filharmonikusok hangversenye,** amely — az előjelekből ítélve — a szezon egyik legszebb estjének ígérkezik. A főpróba fényesen sikerült, a zenészsereg izgatottan várja az első jelt a kezdésre. A műsor első száma: Schubert: Rosamunde nyitánya, utána következik Dvorák: a cseh romantikusnak hatalmas szimfóniája. Szünet után Rachmaninov nagyhatású c-moll zongoraversenye kerül sorra a kitűnő brasovi zongoraművész: Weisz Ilona előadásában, aki e versenyművet különböző zenekarokkal Németországban már több ízben nagy sikerrel vitte. A műsor befejező száma Strauss Richardnak és talán a világ legnagyobb élő zeneszerzőjének, aki idén júliusban üli meg születésének hetvenedik évfordulóját, három elragadó aprósága: A „Rózsavag” című operájának két jelenete, a tenor dala és a reggelizési jelenet, végül a nagy valcer. A hangverseny pont 9 órakor kezdődik és a terem kellemes melege lesz fűtve. Megmaradt jegyek már 25 lejtől Sándor Ferencnél és az esti pénztárnál.

— **Háromszáz szociáldemokrata vezért tartóztattak le Bécsben.** Bécsből jelentik: A bécsi szociáldemokraták vezetői közül még több mint 300 van letartóztatásban, köztük Breitner és Glöckner városi tanácsosok, Scherg és Klein szövetségi tanácsosok. Valamennyiükkel szemben kiterjed a vád az ellenállás megszervezése miatt is. A foglyok nagyrésze még a rendőrségi fogdában van, mert hely hiányában még nem lehetett őket az ügyészség fogházába szállítani.

— **Huszmillió márkát gyűjtöttek Németországban a munkanélkülieknek.** Berlinből jelentik: Befelezés előtt áll az az érdekes akció, amelyet a birodalmi kormány rendelt el. Eszerint minden hó első vasárnapján egy tál ételes ebédet kellett enni minden német családnak és a vasárnapi ebéd árát az inségesek javára kellett beszolgáltatni. Az utolsó vasárnapon 400.000 márkát jövedelmezett az akció, míg a hathónapos mozgalom során Berlinben több mint 2 millió márkát, egész Németországban pedig több mint 20 millió márkát gyűjtöttek össze.

— **Az állami osztálysorsjáték 5-ik osztályának húzási eredményei 1934. március 6-án, a 7-ik húzási napon: Százötvenezer lejt nyert a 40286 számú sorsjegy. Százezer lejt a 22069. 29777. Hetvenezer lejt a 27675. Ötvenezer lejt a 39899, 52199. Huszezer lejt a 12163, 33123, 41790, 78034 és még 1615 nyeremény. 15.000 lejt és 5.500 között. Összgyeremény 30200. Kisorsolva 11375, kisorsolandó még 18825 nyeremény és az 5.000.000 lejes jutalom, vagy 5 jutalom a 1.000.000 lejt. A húzás 1934. március hó 26-ig tart!**

Negyven millió hollandi forint örökség maradt egy kalóz után

Csehszlovákiában hatalmas összegű örökség tartja izgalomban a kedélyeket. 1770-ben meghalt Hollandiában George Richter, aki egy kereskedelmi hajó kapitánya volt. Richter élete vége felé kalózkodásra adta fejét és halála után negyven millió forintot hagyott hátra. Richter az Érc-hegységben lévő Neudorfból származott és gyermekei nem voltak. Vagyonát egy bankházban helyezte el. Most került aztán sor arra, hogy megkeressék a negyven millió holland forint örököseit. A minap Neudorfban összehívták mindazokat, akik az örökségre igényt tarthatnak. Ezen a gyűlésen körülbelül ötvenen jelentek meg, akik mind arra hivatkoztak, hogy valamiképpen rokonai az elhunyt kalózkapitánynak. A különben szegény faluban most óriási az izgalom és az érdeklődés, vajjon ki kapja meg a mesés örökséget?

— **Lelőtte a bankpénztárost, mert nem fizette ki betétjét.** Párisból jelentik: Az egyik belvárosi bankban tegnap délelőtt megjelent egy betétes és kérte betétjének kifizetését. Mivel a kifizetés ellen a betétes felesége tiltakozott és így a kifizetést nem teljesíthették, a betétes éles szóváltás után a bank pénztárosát revolverrel agyonlőtte és az általános zűrzavarban elmenekült.

1934. év tavaszának szenzációi. Középtengeri és keleti utazások

Négy különböző irányú utazás a

„MILWAUCKEE”

kétszavas motorhajón, ezen a csodálatos berendezésű álmohajón. Gyönyörű berendezés. Nagyszerű kényelem. Felejthetetlen szórakozások. Tökéletes utiprogram. Szenzációs kirándulások. Ideális teljesítmények. Meglehetően olcsó árak.

Jelentkezések. Prospektusok. Felvilágosítások:

HAMBURG AMERIKA LINIE S. A. R.

képviselőtől:

KUNSTLER Utazási és Vízum Irodában

Arad, Bul. Reg. Maria 24. Telefon 88.

U R A N I A TELEFON: 480.

MA, szardán 5, 7 1/4, 9 1/4 órakor

Olcsó helyárakkal Lei 6, 8, 10, 15.

SZERELMESKEDES

(LIEBELEI)

Arthur Schnitzler legszebb regénye filmen.
Magda Schneider — Paul Hörbiger.

D. u. 3 órakor 6. — leies állagheilyárakkal utoljára

Páris háztetői alatt.

Albert Predean — Pola Illery.

Jön: LILIAN HARVEY.

A három borzalmi

Ivan Mosjoukin pazar kiállítású filmje a Central-mozgóban

Az ezeregyéjszaka pazar mesevilága elevenedik meg ebben a csodálatos rendezésű filmben, amely az 1002-ik éjszaka meséjét tárja a néző elé. A Kelet misztikus világa, a korlátlan uralmu szultán, a gyönyörű szultána és mindenekelőtt a három szolgáltatók keretét ennek a filmnek, mely egy rég letűnt korszakot kelt életre rendkívül érdekes mese keretében. A közönség régi kedvence, a filmek egyik legkiválóbb karakterszínésze, az orosz származású Ivan Mosjoukin alakít férfias erejű játékaival realiztikus figurát a herceg szerepéből, aki a nép és a szultána segítségével elűzi a kegyetlen uralkodót és aki végül is elfoglalja a trónt.

Külön említést érdemel a film pazar kiállítása, a látványosságba menő táncszámok sorozata, valamint a zenekíséret és a rendezés gazdagsága, a csodálatos épületek egész serege, amelyeknek összessége, valóban eseményszámba menő filmmé avatja „A három borzalmi”-t. A hétköznapiok szürkeségéből ragadja ki a nézőt Ivan Mosjoukin legújabb filmje, amely egy érdekesítő történet modern szárnyalású expresszén az ezeregyéjszaka tarka, színes, varázslatos mesevilágába visz.

— **Ma este folyt le a Lloyd klubban a Lóránt Emánuel-emlékverseny első fordulóját Arad 1934. évi bridgebajnokságáért.** A versenyen négy team vett részt a következő összeállításban: 1. Dr. Fetterné-Weiszbergerné-Hackerné-Meerné. 2. Fényes-Sebestyén-dr. Schannen-Kánva és Mihalik. 3. Teichner-házaspár-dr. Ujhelyiné és Darvas. 4. Báró Andrányi-dr. Hoffmann-dr. Kabdebó-Szőmörkényi és dr. Baross. Győzelmi pontot szereztek a Fényes- és Teichner team-ek. A bajnokságért folyó küzdelem második fordulóját pénteken este folytatják le a Bridge-szalomban negyed 10 órai kezdettel.

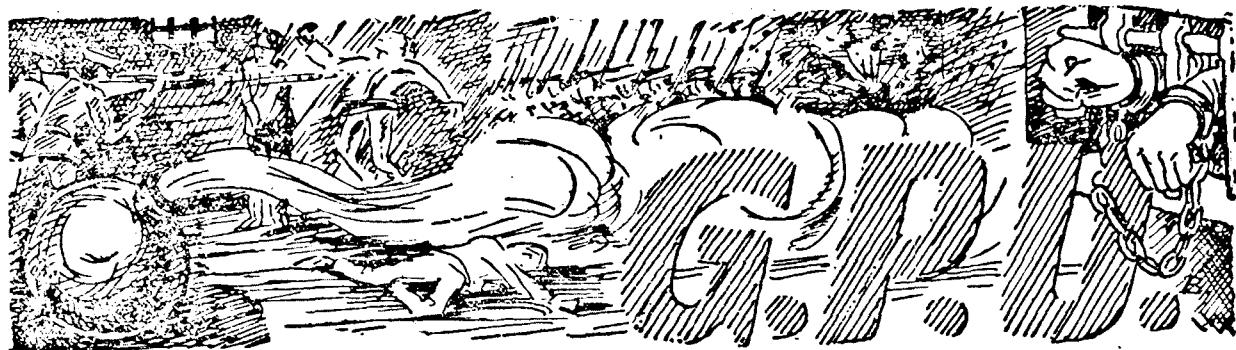
— **Előadás a Wizoban.** A Wizo mai ülésén Schreiber Ilonka igazgató-tanítónő tartott előadást Freund professzorral. Az előadás a „Könyvek a máglyán” című előadásorozatba tartozott, miután a hitleri rendszert Freund professzor műveit is máglyára vetette. A hatalmas felkészültségű előadó mintegy ötvenéves beszédében ismertette a pszichoanalízis lényegét és gyakorlati eredményét. Az előadás nagy sikert aratott.

— **A Kölcsey Életiskola utolsó előadása ma este 6 órakor az Iparos Kulturházban.** Előadó: Steiner Jenő műépítész, aki a barlanglakástól a mai, sőt a holnapi modern lakásig fogja kísélni az emberiség fejlődését szóbeli előadással és érdekesen illusztrált képek vetítésével. Steiner Jenő után a múlt évi november 22-én dr. Roth Marcel orvostanár előadásával megindult tanító sorozatról összefoglaló méltatást fog elmondani Fischer Aladár, a Kölcsey-Egyesület elnöke. Az előadás ingyenes és 6 órakor kezdődik.

— **A szegedi moztűtő gyilkossági bűnpöre.** Szegedről jelentik: A törvényszék tegnap délelőtt kezdte meg Bálint Kálmán moztűtő gyilkossági perének tárgyalását. Bálint ellen tudvalevőleg azért emelt vádat az ügyészség, mert a nála vendégségben volt Tóth Ilonát meggyilkolta és a holttestet a mozi kazánjában elégette. A tárgyaláson Bálint azzal védekezett, hogy nem ölte meg a leányt, hanem az a tulzott szeszfogyasztás következtében meghalt és miután attól tartott, hogy esetleg gyilkossággal gyanúsítják, a holttestet a kazánban elégette. Bálint kihallgatása közben az ügyész előterjesztésére az elnök zárt tárgyalást rendelt el, majd kihirdette a törvényszék döntését, amely szerint az iratokat átküldik az igazságügyi orvosi tanácshoz és azok visszaérkezéséig a tárgyalást elnapolják. Az orvosi tanács véleményére azért van szükség, mert a kihallgatott szakértők szerint tényleg elfogadható Bálintnak az a védekezése, hogy a leány már halott volt, amikor ő a holttestet a kazánba gyömöszölte. A tulzott szeszfogyasztás következtében ugyanis nagyfokú eszméletlenség állhatott elő és Bálint tényleg azt gondolhatta, hogy a leány halott.

Auto irányjelző lámpák, villanyos kürtök, modern felszerelések dúsz választékban

Kálmán A. R. - T. - nál Arad

Fordította: MAROSI RUDOLF (23) Irtta: Dr. KARL KINDERMANN

A legfelsőbb szovjet bíróság előtt

Három hónap múlva váratlanul ismét kihallgatásra hívtak. Fialat, elegánsan öltözött, parfümözött férfi elé kerültem, aki így fogadott.

— Üljön le kérem. Sossnovski elvtárs vagyok, a legfelsőbb szovjet bíróság különleges vizsgálóbírája. A mai nappal én veszem át ügyét. Rosenfeld elviárs mindjárt megérkezik és felvehetjük a végső jegyzőkönyvet, addig tessék, itt vannak az aktái, nézze át őket, hátha ki akarja egészíteni eddigi vallomásait.

Mohón kaptam az iratok után és hamarosan megtaláltam azt, amit kerestem: azt az ominózus vallomást, amelyet valószínűleg hipnotizált állapotban szedtek ki belőlem. Nyomban meg is találtam. Tizenhat sűrűn írott oldal volt, egy sereg olyan névvel, amit nem ismertem. Állítólag ezekkel állottam összeköttetésben. A vallomás ezzel végződött:

„Fenti öszinte vallomást a szovjet igazságszolgáltatás kegyelmében bízva, önként tettem meg, amit aláírással igazolok.”

S alatta következett az aláírás. Tényleg az enyém volt, de valahogyan egész kezdetlegesnek tetszett, mint akinek a kezét vezették íráskor. Rettenetes dolgokat vallottam be ebben az írásban. Eszerint már gimnázista koromban a titkos rendőrség szolgálatában állottam, míg a világháború alatt a vezérkarban működtem. Az én utasításomra sülyesztett el a háború alatt egy francia kórházhajót Wolscht és Ritmar, azonkívül résztvettem Rathe-nau meggyilkolásának előkészítésében. Oroszországi utazásomat a jobboldali szervezetekkel beszélttem meg, de szoros összeköttetésben állottam a szociáldemokrata párttal is és ezzel a két csoporttal beszéltem meg a szovjet vezető férfiak meggyilkolásának tervét is. A vallomás egyik részében arra kértem a szovjet hatóságokat, hogy a közöttem és a német külügyminisztérium között fennálló kapcsolatokra vonatkozó részt ne hozzák nyilvánosságra, nehogy ártsak Németország és Oroszország baráti kapcsolatainak. Végül pedig kijelentem, hogy szükségesnek tartom a legszorosabb együttműködést az oroszokkal, hogy a gyűlölt franciákat letiporhassuk. Amikor végigolvastam ezt a sok abszurdumot, Sossnovski szemébe nevettem.

— Ne vegye olyan könnyen a dolgot — figyelmeztetett — az előlétele éppen elég ahhoz, hogy agyonlövethessük.

— De kérem, itt hatalmas számárságok vannak. A háború alatt tizenegy éves voltam, tehát nem lehettem a német nagyvezérkar tagja. Azután a kórházhajó elsüllyesztése, ezt nem hiszi el maguknak a legmeggyőzősebb német kommunista sem...

Sossnovski gondolkozni kezdett, majd közölte, hogy ezt a vallomást politikai okokból nem hozzák nyilvánosságra. Ezután újból tárgyalni kezdett Rosenfelddel, míg én az aktákban lapozgattam. Megtaláltam apám egyik levelét, amelyben arról értesített, hogy a Reichstagban interpelláltak az ügyünkben és nagy izgalom uralkodott a képviselők között, majd atyám ezzel fejezte be sorait: „Tartsatok ki, Németország mindent elkövet a kiszabadításokra.” Megtaláltam Ditmar anyjának levelét is, amelyben kitartásra biztatja fiát. Addigra elkészült a jegyzőkönyv, amely szerint „az eddigi vallomásaimhoz nincs mit hozzátennem.”

— Tényleg nincs, mert ezeket a vallomásokat nem tettem.

— Kérem, azt a bíróság előtt megmondhatja, nekem semmi közöm — válaszolta Sossnovski.

Aláírtam a jegyzőkönyvet és csak később, a cellában jöttem rá arra, hogy ismét hibát követtem el. S a tárgyaláson számos esetben hivatkoztak erre, az általam aláírt jegyzőkönyvre, amelyben — szerintük — mindent beismertem.

Néhány nap múlva újra értem jöttem. Nem mentem, azt mondtam, ha a G. P. U. akar valamit, jöjjenek hozzám. A renitenskedés hírére maga Dukis jött értem.

— Értse meg, maga átkozott német, a legfelsőbb bíróság elé kell mennie.

— Nem megyek.

Két katona karonragadott és erőszakkal lecipelt az autóhoz, amely gyors iramban száguldott keresztül Moszkva utcáin. Végre megálltunk a Spiridonowskaja 30. számú épület előtt, amelynek kapuja felett ez a felírás állott:

„Az U. S. S. R. legfelsőbb bírósága.”

A széles lépcsőn felhaladva, nagy terembe jutottunk, ahol öt borkabátos férfi ült. A szovjet igazságszolgáltatás legmagasabb méltóságai elé

kerültem. Az egyik Dzserzsinszky helyettese, Grigorjevitsch Jagoda, mellette Gleb Bokij, azután Winokurov és Ulrich bíró ültek egymás mellett. Tolmács állt előttem, aki helyetl kínált meg. Mellettem Dukis és két szuronyos katona került.

— Kindermann polgár, az ön ügyében a vizsgálat befejezést nyert. Mődjában áll megtekinteni az aktákat és most megkapja a vádiratot, amelyet áttanulmányozhat.

— Nem ismerem a pőrt, nem tudom, milyen alapon kerültem ide.

— Levien elvtárs — fordult Winokurov az ötödik férfihez, aki a bíróság tolmácsa volt — adja meg a szükséges magyarázatot.

Levien halk hangon közölte velem, hogy a szovjet büntetőtörvénykönyv 61-ik és 64-ik paragrafusába ütköző bűncselekmény miatt kerültem a vádlottak padjára. Merényleteket készítettem elő szovjet vezető férfiak ellen s meg akartam mutatni a szovjet uralmat Oroszországban. Ezután újra a kezembe tették az aktacsomót, amelyet két órán keresztül tanulmányoztam. Megtaláltam Max von Ditmar vallomását, amely majdnem szó szerint egyezett azzal, amelyet velem titokzatos körülmények között aláírtak. Wolschnál megállapítottam, hogy ő is Baumann áldozata lett, de energikusan tiltakozott az agent provocateur inszinuációi ellen. Baumann vallomása 55 oldal telt ki, ebben azt állította, hogy már Németországban ismert bennünket, ahol terroristák voltunk. Grünwald jelentéseit nem értettem meg, mert magyarul írta őket. De találtam érdekes dokumentumokat: a német kommunista párt jelentéseit előéletünkről, valamint a jobboldali szervezetekkel való állítólagos összeköttetéseinkről. A pőrt nagyszerűen előkészítették, a hazugságoknak olyan szövevényével állottam szemben, amilyenhez hasonlóról még nem hallottam a bűnpörök történetében, láttam, hogy nehéz és bizonytalan kimeneteli harc előtt állok. De elhatároztam, hogy küzdeni fogok. Az utolsó percig. Győzelem vagy halál...

SPORT KÖZLÖNY

Schmelinggel már nem állnak szóba az amerikai menedzserek

A box-fenomén szerencsecsillaga letűnőben van

Max Schmeling 1930. június 12-én nyerte meg a világbajnokságot, úgy, hogy ellenfelét, Jack Sharkeyt diszkvalifikálták. Schmeling világbajnoki győzelme után egy évig nem állott ki komoly mérkőzésre, hanem kamatoztatta hírnevét és sikerült is neki egy év alatt csinos összeget megakartatania. Revánsmeccse azonban balul ütött ki, Sharkey visszahódította tőle a világbajnoki címet és Schmeling ismét inkább üzletember, mint sportbajnok volt, mert ahelyett, hogy a kedvezőtlen anyagi eredménnyel kecsegtető Sharkey revánsot kötötte volna le, a sokkal jövedelmezőbb Bauer elleni meccset rendeztette meg. Még így is sikerült volna neki visszajönni legnagyobb formájára, de Schmeling a komoly előkészületek helyett Európába utazott, ahol menyasszonya, Annie Ondra várt rá. Így azután Bauernek nem került nagy erőfeszítésbe, hogy Schmelinget meglepetésszerűen legyőzze.

Annie Ondra a meccs napján lemondotta filmszereplését, amely idegesítette férjét. Schmelingnek aznap kétszeresen nem volt szerencséje. A mérkőzés napján veszítette el nővérét, aki motorkerékpárszerencsétlenség áldozata lett. A különös embert azonban ez nem törte meg és két héttel ezután már meccset tudott nyerni, egy évig vereséget, tizenöt kisebb mérkőzésen tizenhárom kiütéses meccset nyert és kettőn pontozással győzött. Azt mondtották róla, hogy öklében dinamit van s ennek nem lehet ellenállni.

Azután jött a Hamas elleni meccs és Schmeling ismét kikapott.

Veresége után az amerikai menedzserek úgy szólván szóba sem állanak vele. A szerencse még sem hagyta el Schmelinget s ha nem is dicsősége teljében, hanem keserű szájjal lép vissza a ringből, nem kell félteni, mert a józan, egyszerű életet élő német bajnoknak gondja volt arra, hogy öreg korára legyen mit aprítani a tejbe. Schmeling ugyan reménykedik abban, hogy sikerül Hamason revánsot vennie és megbízást adott Joe Jacobsonnak, hogy próbáljon Hamas ellen tizenötmenetes

revánsmeccset lekötni. Hamas azonban nehezen fog kötélni állani és ha nem sikerült Schmelingnek lekötni vele a revánsmeccset, le kell mondania arról, hogy továbbra is a nemzetközi öklövívök első sorába tartozzon.

Utolsó palesztinai turameccsén is győzött a TAC

A TAC csapata tegnap játszotta le utolsó mérkőzését Palesztinában. Ezuttal Haiffában szerepelt a csapat, ahol újra a Hapoel csapata volt az ellenfele. A zöld-fehérek a palesztinai válogatottól elszenvedett vereség után, ismét kitűnő formában játszottak és különösen a második félidőben fölénytel verték ellenfelüket.

A TAC góljait Possák (2), Kolbig (2) és Jania lőtték. A csapatnak ez volt az utolsó turamérkőzése, utána hazaindultak.

O Egy új ember lesz az Universitatea tavaszi csapatában. Az Universitatea csapata Molnár György vezetésével megkezdte tavaszi tréningjeit. A cluji egyetemisták a Crisana ellen fogják játszani első mérkőzésüket. március 18-ikán Oradeán, mindjárt az A. csoport derbijét. Az U. tavaszi csapata nem fog különbözni az ősztől, csupán arról van szó, hogy a balösszekötő posztján bemutatkozik az újonnan leigazolt loanas, a Crisana volt játékosa.

O Négyes katonai viadal Bucurestiben. Júniusban Bucurestiben tartják meg Jugoszlávia, Lengyelország, Csehszlovákia és Románia katonai sportviadalukat. A viadalon a négy ország legjobb atlétái, labdarugói és uszói fognak egymással megküzdeni.

O A rovatvezető üzenete. „W. B. előfizetőknek” levelére rövidesen érdemben visszatérünk. Addig szíves türelmét kérjük.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A felszámolást határozta el az arad—chichindai vasút részvénytársaság Aradon tartott közgyűlésén

Teljesen elveszett az alaptőke — Amikor gróf Zselenski Róbert leleplezte egy nagy vasutépítő-társaság visszaéléseit

Az arad—chichinda-marei vasút részvénytársaság e hó 6-án, kedden délelőtt 11 órakor Aradon tartotta meg 1933-ik évi rendes közgyűlését Varjassy Lajos, Aradváros nyugalmazott polgármesterének elnöke alatt. Ugyanis Varjassy 1907. óta igazgatósági elnöke az említett részvénytársaságnak, amely 27 évvel ezelőtt kezdte meg a 120 kilométer hosszú vasút építtetését és azt csak nagy viszontagságok után sikerült befejezni. Varjassy az akkori összes részvényesek bizalmából került az igazgatósági elnöki székbe és ez a megbízás tiszteletbeli jellegű.

Az arad—chichinda-marei (volt nagyikindai) vasút megalapítását a bányászati nagybirtokok kezdeményezték és az építési munkálatokat Szerényi József kereskedelmi államtitkárságának idején Pallós Armin, akkori híres vállalkozó kapta meg. Mivel a vasutépítés igen lassan haladt, Zselenski Róbert gróf, aradmegyei és timismegyei volt nagybirtokos — aki szintén a fő részvényesek sorába tartozott — behatárolta érdeklődött a késés okai iránt.

A gróf pontosan megállapította, hogy a Pallós-cég igen súlyos szabálytalanságokat követett el. Zselenski megfigyeléseiről hosszú interpellációban számolt be a főrendiházban, ahol kellemetlen kérdéseket intézett az akkori kormány képviselőjében megjelent Szerényi József államtitkárhoz, akinek működése az 1933. évben szintén egy nagyon súlyos vasuti talpa-ügyben — a budapesti Imperial Társaság kellemetlen perével kapcsolatban — került a magyar parlament elé.

Zselenski Róbert gróf volt főrendiházi tag 1907-ben nyíltan leleplezte a Pallós-féle vállalatot, amelynek vezetősége eltüntette az arad—chichindai vasút részvényesei által befizetett alapítási összeget és emiatt akadt meg a vasút építése. Kiderült ugyanis, hogy Pallós Armin — akinek abban az időben számos nagy vasuti munkája volt — rendszeresen elkölthette a felvállalt építkezésekre kapott előlegeket és azokat a legközelebbi vállalkozása alkalmával felvett újabb előlegekkel szókta pótolni. Ugyanezt tette az arad—chichindai vasutársaságtól kapott sokszázezer aranykoronával is, amelyet egy előbb elvállalt másik vasuti munka befejezésére használt fel. Pallós az arad—chichindai vasút építésének ideje alatt más nagy munkát már nem bírt kapni és mivel hitele is teljesen kimerült, tehát az Aradon felvett és már elkölthető előlegeket nem volt képes pótolni. A főrendiházban elhangzott izgalmas leleplezés betetőzte a Pallós-cég összeomlását és a nagyvállalkozó nem is támadt fel újból.

Zselenski Róbert gróf interpellációja után az állam segélyt nyújtott a vasutársaságnak, hogy az építkezés végre befejeződhessen, ami nagy késéssel meg is történt és a vasút, mint állami üzemet, néhány év múlva megindult s nagyon fontos gazdasági feladatot töltött be, mert az akkori Bánság gazdag vidékeit rendes közlekedési eszközzel kapcsolta össze. A részvénytársaság a háború előtt elsőbbségi részvényeket bocsátott ki, hogy új tőkéhez jusson, ami németországi nagy pénzcsoportok bekapcsolódásával sikerült is.

A békeszerződés megkötése alapján a vasútvonal nagyobb része Romániának, kisebb része Jugoszláviának jutott és a két állam vasutjai átvették azt a részvénytársaságtól.

A CFR és a jugoszláviai államvasutak igazgatóságai az elsőbbségi részvényeseket svájci frankban megállapított összeggel kártalanították.

A törzsrészvényesek kielégítését pedig a két állam vállalta magára. Az elsőbbségi részvényesek kártalanítására vonatkozó megegyezés

megkötése után az arad—chichindai vasút r. t. nem szűnt meg, mert a törzsrészvényesek kártalanításával kapcsolatos adminisztratív teendőket el akarta végezni, de természetesen csak formálisan folytathatta működését.

A vasuti részvénytársaság a közgyűléseket évről-évre Aradon tartotta meg, mert itt volt az igazgatóság székhelye és kedden is Aradon folyt le az 1933. évi közgyűlés, amelyen beszámoltak arról, hogy az 1933. évi december 31-én lezárt mérleg szerint az egymillió 776 ezer 300 lej részvénytőke teljesen elveszett. Ezért az igazgatóság azt javasolta a közgyűlésnek: határozza el a részvénytársaság felszámolását és a közgyűlés ezt elfogadta. Felszámoló-bizottságot küldtek ki, amely a 27 évvel ezelőtt alakult részvénytársaság likvidálási munkálatait fogja elvégezni. A közgyűlésen a külföldi részvényeseket a Magyar-Olasz Bank reprezentánsa képviselte.

Elintéződtek a csehszlovák leértékelése miatt keletkezett román—csehszlovák differenciák

Az exportőrök a régi magas árfolyamon kapják meg követelésüket — Egyelőre nem hajthatók végre a múlt hónapban kötött kedvező gazdasági megállapodások

Mint ismeretes, a csehszlovák koronának február 17-én végrehajtott hivatalos leértékelése miatt differenciák támadtak a romániai exportőrök és a csehszlovákiai importőrök között, mert a cseh beviteli cégek már a 17 százalékkal 4.12 leire leértékelt csehszlovák koronával akarták kiegyenlíteni a romániai exportőrök követeléseit, amelyek pedig még a 4.98 kurzusu csehszlovák koronában kötött üzletekből származtak. Az ügy elintézése céljából a Román Nemzeti Bank megbízottat küldött Prágába és, bucuresti-i jelentés szerint, sikerült is a romániai exportőrök érdekeinek teljes megvédésével békésen elintézni a kérdést.

A két állam jegybankjai ugyanis megegyeztek abban, hogy a február 17-ig létrejött üzletkötésekből keletkezett követeléseket a csehszlovák 4.98-as árfolyamán számolják el, de a február 17-e utáni átutalások már a 4.12-ös árfolyamon kerülnek elszámolásra. A hosszulejratu körülmények kiegyenlítéséről külön megegyezést fognak kötni a jegybankok.

Egyébként, mint Bucurestiből jelentik, az egyik közgazdasági napilap terjedelmes cikkben foglalkozik a csehszlovák hivatalos leértékelése miatt bekövetkezett új helyzettel és megállapítja, hogy a kisantant államai között elvben létrejött, igen fontos gazdasági megegyezéseket emiatt a felborulás veszélye fenyegeti. Különösen a mi szempontunkból tartja aggályosnak a csehszlovák 17 százalékos értékcsökkenését, amely miatt a romániai exportőrök nem találják meg számításukat, tehát Romániának Csehszlovákiába való kiviteli képességei a minimumra csökkentek, de Csehszlovákia kivitele fokozódni fog, ha lesz hozzá piac. Az említett lap azt is közli, hogy nemcsak a gabonaeportőrök, hanem más mezőgazdasági cikkek, élőállatok, élelmiszerek kivitelével foglalkozó romániai cégek veszteségei is jelentékenyek. A kisantant gazdasági tanácsának a múlt hónapban tartott ülésén Románia és Csehszlovákia megegyeztek abban, hogy Románia 20 százalék

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapestben a következő újságárusoknál kapható:

A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.

A „Carlton” szálloda újságárusánál.

A Keleti pályaudvar iócsarnokában levő nagy újságbódében.

Üdít és szepít

Germandrée

Juder és Crém

— Tovább esik a líra. Zürichi hivatalos jegyzés: Bucuresti 3.05, Berlin 122.72 és fél, New-York 3.10, Páris 20.37 és háromnegyed, Milánó 26.55, Belgrád 7, Bécs 73.30 (56.40).

— A leu, a pengő, a csehszlovák és a schilling magánkurzusa. A közép-európai gyengébb valuták árfolyamában egy árnyalatnyi lánghulás mutatkozott a svájci magánforgalmakban. A csehszlovák bankjegyeket változatlanul 12—12.20-as árfolyamon jegyzik, a pengő is lánghult és 66—66.20 között hullámzik, a schilling változatlanul 56.50, a lejbankjegyek árfolyama 2.45—2.50 között hullámzik a zürichi magánforgalomban. Wienben a lejdeviza 4.32-re, a lejbankjegyek árfolyama 3.33—3.37-re lánghult. Prágában változatlanul 19.85—20.15-ös árfolyamon jegyzik a lejbankjegyeket.

kedvezményt kap a román—csehszlovák kereskedelmi összeköttetésben és ebből kifizetjük ottani régi tartozásaink egy részét. Már minden előkészület megtörtént arra, hogy ezt a számottevő előnyt exportőrjeink új szállítmányaiknál élvezhessék, de a csehszlovák deválációja miatt ezt a megállapodást Csehszlovák nem akarja betartani és ezért teljesen új egyezséget kell kötni. A román—csehszlovák gazdasági kapcsolatoknak és a clearingnek az új viszonyok szerint leendő létrehozása céljából legközelebb külön bizottságokat alakítanak, amelyek a két állam fővárosaiban tanácskozással folytatnak, hogy megtalálják a megfelelő megoldást formákat és akkor végre megkezdődik az erőteljes kereskedelmi forgalom Románia és Csehszlovákia között.

— Új tárgyalások a városvezetőség és a villanygyár között. Ursu János dr. interimárbizottsági elnök, abból az alkalomból, hogy a készülő városi költségvetésbe fel kívánják venni újra a városi uccák és középületek közvilágításának tételét, új tárgyalásokat kezdeményezett az aradi villanygyár igazgatóságával a városi közvilágítási taksák kölcsönös megállapítása érdekében. Értesítéseink szerint a tárgyalásokat április 1-ig feltétlenül befejezik.

— A Salgótarjáni Köszénbánya Részvénytársaság közgyűlése. Most tartotta évi közgyűlését dr. Chorin Ferenc elnök-vezérigazgató elnöklésével a Salgótarjáni Köszénbánya Rt. A közgyűlés az igazgatóság javaslatait egyhangúan elfogadta. A részvényenként 1 pengő osztalékot mártól kezdve fizetik ki. Az igazgatóság évi jelentésében a társaság érdekeltiségéhez tartozó főbb vállalatokról a következőkben számol be: A „Petrosani Román Köszénbánya” az elmúlt évben 11.72 métermázsa szén termelt az 1932. évi 12.16 métermázsa szénben, Brikettgyárának termelése jelentősen fejlődik. Az 1932. évi osztalék az előző évi 4 százalékkal szemben 6 százalékban állapított meg. — A Handlovai Köszénbánya üzletét nem volt kedvezőtlen. A termelés 4.65 millió métermázst tett ki az előző évi 4.91 métermázsa szénben. Az osztalék a lefolyt évről sem lesz a múlt évi 3 százaléknál kevesebb. — A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű forgalma az új üzletében javulást mutat. Az új üzlet első felében úgy a termelés, mint a forgalom az előző év hasonló szakával szemben emelkedést mutat. — A Salgótarjáni Köszénbánya a Magyar Ámmóniagyárnál birt érdekeltiségét a Péti Műtrágyagyárnak adta át. A Salgótarjáninak tervei vannak arra, hogy a vegyipari iparban további érdekeltégeket vállaljon.

A külföldi szakértők elutaztak Bucurestiből

A román delegátusok részvétele a párisi tárgyalásokon

Slavecu pénzügyminiszter tegnapelőtt ismételtan tanácskozott Richard francia és Hall Patch angol pénzügyi szakértőkkel, akik informálták őt működésük befejezéséről. A két szakértő azután Párisba utazott, ahol a hó 15-én mutatják be Románia gazdasági helyzetéről és fizetőképességéről készítendő részletes tanulmányukat annak a bizottságnak, amely a bucuresti-i kormány megbíztaiból és a külföldi hitelezők képviselőiből alakult. Roger Auboin, a Nemzeti Bank francia tanácsadója, holnap szintén Párisba utazik és részt vesz a nagyfotosságu tanácskozáson, amelyen a román delegátusok mindent elkövetnek, hogy a külföldi adósságokat csökkentse és ezáltal könnyítsék az ország pénzügyi terheit.

= **Ismét megalakult a cukorkartell.** Bucurestiből jelentik: Az 1933. évben megszűnt cukorkartell feltámasztása érdekében már hónapok óta tárgyalások folynak Bucurestiben és most azt közlik, hogy a cukorgyárak új megállapodása a közeli hetekben létrejön. Közgazdasági körökben már arra számítottak, hogy már ma aláírják az új megegyezést, mert Popescu Cesar kereskedelmi és iparügyi államtitkár kedvező nyilatkozatot tett a cukorrépatermelők és a cukorgyárak vegyes bizottságának. Az új cukorkampány előkészítését végző közös bizottság ezért az utóbbi napokban elliasztotta ülését, mivel azonban a cukorkartell megalakulása ismét megghiúsult, a vegyes bizottság néhány nap múlva tovább folytatja tárgyalásait. A cukorkartell újbóli megalakulása a hó közepére várható.

= **A palesztinai vízum megszerzése.** A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: A Jaffa-i palesztina-román kereskedelmi kamarától nyert értesülés szerint az angol konzulátusok a tel-avivi mintavásár látogatói részére palesztinai vízumot adnak, ha a kérelmezőnek legalább 6 havi érvénnyel bíró utlevele van, ha felmutatja a Palesztinába és vissza szülő hajójegyet és ha igazolja, hogy megfelelő anyagi eszközökkel rendelkezik, amelyekkel a palesztinai tartózkodás költségeit fedezni tudja. Kereskedők és iparosok a Kamara vagy valamelyik ismert pénzintézet ajánló levele alapján kaphatnak vízumot.

= **Egy timisoarai vállalat kapta meg a japán villamos égők romániai eladási képviselőt.** Tudvalévően Japán gyáripára valóságos elárasztja az európai piacokat olcsó árucikkkel és legközelebb már mi is megismerkedünk a Japánban gyártott villamos égőtestekkel. Japán ipari termékeinek terjesztése céljából Bécsben nagy kereskedelmi vállalat alakult, amely — egy bucuresti-i lap értesülése szerint — már megkötötte a szerződést egy timisoarai nagy villamos társasággal a Japánból importálandó villamos körték eladására. Japán gazdasági érdekeinek romániai képviselővel tehát egy timisoarai céget bízott meg.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, MÁRCIUS 7.

Bucuresti, 13: Tőzsdei és vízállásjelentés Utána déli hangverseny. 14.20: Könnyű zene. 18: Rádiózenekar. 19: Hírek. 19.10: Rádiózenekar. 20: Orvosi előadás. 20.20: Csehszlovák zene. 20.45: Városrendezési előadás. 21.30: Masaryk Tamás méltatása. 21.45: Énekhangv. 22.15: Hegedűhangv. 23: Vendégdéli zene közv. Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 1: Déli harangszó. 1.05: Harris Győző vokálkvartettje. 2.30: Horváth Feri és cigányzenekara. 4.30: A rádió diákfelőrája. „A madarak tudása”. (Hermann Ottó). 5: „A középkor magyar katonája”. Tóth Zoltán előadása. 6: „Tetszély és egészség”. Somogyi Béla dr. előadása. 6.30: B. Nagy Béla zongorázik. 7.10: Olasz nyelvoktatás. 7.40: Hanglemezek. 8.30: A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése a Zeneegyesület nagyterméből. Közreműködik: Jarmila Novotna (szoprán) és Tauber Richard (tenor). Vezényel: Lehár Ferenc. 11.10: Mándits jazz-zenekarának műsora. 12.10: Tóth Árpád és Jancsi cigányzenekara muzsikál. Szántó Gyula énekel. Bécs. 11.20: Látogatás egy baromfitelepen. 13: Rádiózenekar. 18.10: Mainau: Hatos fuvalára, oboa, d'amorera, hegedűre, brácsára, csellóra és hárfára. 19: A betegség első jelei gyermekeknél. 20.30: Lehár-hangverseny. 23.10: Rádiózenekar. — Königsberg. 12.30—14: Az operai zenekar szórakoztató játéka. Szórakoztató lemezek. 17: Operai zenekar. 19: Mit olvas a német nő? 21.10: Táncczene. Utána: Szórakoztató lemezek. Königsbushausen. 13.10: Indulók. 15: Dallemezek. 17: Délutáni zene. 18.30: Braun Emmi zongorázik. 21.10: A wilhelmshaveni tengerészzenekar játéka — Milano. 18.10: Benedetti Mária szoprán éneke. 20.30: Lemezek. 21.40: Háromfelvonásos vigjáték. Utána tánczene. — Palermo. 21.45: Molière: A botcsinálta doktor. 3 felvonásos vigjáték. — Prága. 11.05: Lemezek. 12: Lemezek. 13.10: Lemezek. 18.35: Lemezek. 19.10: Lemezek. 20.30—23: Ünnepi előadás a Nemzeti Színházból Masaryk születésnapján. Smetana: Két özvegy. 2 felvonásos vigopera. — Stuttgart. 13: Könnyű zene. 14.35: Lemezek. 16.30: Kühn: Változatok egy német minne-dalra, zongorán. 18.45: Erdélyi népdalok (alt). 21.10: Nagy farkas zenével. 23.45: Lemezek. Majd: Hangverseny. Utána: Táncclemezek. 2: Berber-vonós-egyes. — Varsó. 13.05: Népszerű lemezek. 16.40: Szórakoztató lemezek. 16.55: Burawska Anna (szoprán) énekel. 17.55: A 36. gyalogezred zenekara. 19.30: Smetana: Két özvegy, opera Prágából. 23.15: Könnyű lemezek. Utána: Könnyű zene

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 8.

Bucuresti, 13: Lemezek. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Dinicu-zenekar. 20.30: Opera az Operaházból. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 1: Déli harangszó. 1.05: Hanglemezek. 2.30: Budapesti Koncert Szalonzene. 5: Mesék. 6.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 7.45: Angol nyelvoktatás. 8.15: Kertész Lajos énekel, zongorán kíséri K. Kain Kató. 8.45: A rádió külügyi negyedőrája. 9: Színműelőadás a Studióból. „Attila”. Hangjáték hat részben. Irta: Márkus László. Utána kb. 11: Hírek, időjárásjelentés. Majd: Rácz Béla és cigányzenekara muzsikál, Lipóczy József énekszámaival. 12.30: Bachmann szalonzvintett műsora. Budapest II. 6—6.30: Hanglemezek. — Bécs. 13: Rádiózenekar. 18.10: Vareska Lona énekel. 20: Osztrák indulók Mária Terézia idejéből. Rádiózenekar, Klier magyarázó szavaival. 21: Wengraf és Wurmb; Netterl, óbécsei énekesjáték 2 felvonásban, Lilieau zenéjével. 22.20: Osztrák zeneszerzők új mű-

vei. Utána: Lemezek. — Breslau. 13: Vegyes lemezek. 14.40: Nyitányok lemezek. 17: Rádiózenekar. 19: Rádiózenekar. 21.30: Schachtebeck-vonósművészes hangverseny. 22.20: Kívánsághangverseny. Utána: Könnyű és tánczene. — Brünn. 13.35: Déli zene. 18.25: Glas: Három zongoradarab. 18.50: Lemezek. 19.15: Lemezek. 20.30: Schrammelzene. — Kassa. 12.30: Lemezek. 13.30: A 32. gyalogezred zenekara. 17: Lemezek. 17.30: Tamburazenekar. 18.30: Lemezek. 19.25: Lemezek. 19.50: Lemezek. — Königsberg. 12.30—14: Danzigi rendőzenekar, szórakoztató zene. Népzene lemezek. 17: A danzigi állami színház zenekara. 19.25: Szórakoztató lemezek. 21.20: Königsbergi házi zene Kant korában. 23.20: Közjáték. — Milano. 18.10: Táncczene. 21.40: Lemezek. 21.50: Opera közvetítése, a színelőadás csevegés, moziismeret, beszélőújság. — Palermo. 18.30: Lemezek. 21.20: Lemezek. 21.45: Szimfonikus hangverseny. Utána: Beszélőújság. — Pozsony. 13.10: Lemezek. 17: Rádiózenekar. 18.25: Lemezek. 18.50: Bakos A. operaezenekes nő áriaestje. — Riga. 20.05: Kálmán: Csárdáskirálynő, Marica, Cirkuszhercegnő és Bajadér, részletek. 21.30: Romantikus dalok, kettősök. Svájci Aleman (Beromünster). 17: Hangverseny Genéből. 19: Német népdalok lemezek. 19.25: Muzsikások barátsága állatok iránt. 20.25: Lemezek. 20.50: A zürichi városi színház operettelőadása. 22.10—23.15: Mal magyar zene. — Varsó. 13.35: A filharmonikusok iskolai hangversenye. 18.25: Jazz. 17.55: Bach egyházi művei lemezek. 18.25: Szalonzene lemezek. 21.02: Könnyű zene. 22.15: Szimfonikus zene. 23: Szalonzene lemezek. 23.30: Táncczene.

KÖNYVEK

Bölcsőtől a koporsóig. Izgalmas utat ír le Kosztolányi Dezső, mely az élet kezdetétől az élet végéig, a bölcsőtől a koporsóig vezet. Megmutatja a mai élet keresztmetszetét, azokat a kérdéseket és gondokat, melyek foglalkoztatnak bennünket, azokat az embereket, akikkel ma vagy tegnap találkozunk. Ez a gazdag, tartalmas, érdekesítő könyv Kosztolányi új szemzőgéből mutatja be azoknak is, akik minden munkáját ismerik. A könyv, melyhez Fáy Dezső készített művészi címlapot, hófehér papíron, fűzve 60 lej, egész vászonkötésben 90 lej mindenütt, vagy a Lepage könyvkereskedésben: Cluj.

Az árkomponensek diszparitása. Kadosa Pál tudományos kutatás. Az áralakulás cím alatt a budapesti „Kultura” könyvkiadó cég (Athenaeum) kiadásában a napokban Kadosa Pál, a Duna Bank elnökének terjedelmes munkája jelent meg. A mű nem elégszik meg a címben adott szűk fogalomhatározással, hanem teljes közgazdasági rendszert nyújt, amely minden részletkérdésben is szem előtt tartja a modern gazdasági nézeteket és megállapításokat. A klasszikus gazdasági elméletek a tiszta aranyértékből a bimetalizmusból, a merkantilizmusból, a fiziokratizmusból indultak ki. Kadosa kiindulása azonban az árkomponenseknek egymáshoz való viszonya, illetőleg meggyőződése, hogy az árkomponensek diszparitása a gazdasági bajok fő oka. Kadosa egyéni megállapításai bizonyára nem maradnak erős visszhang nélkül, de ez csak annak bizonyossága, hogy a mű tele van eredeti gondolatokkal, amelyek részletkérdések kidolgozására serkentenek. A német, cseh, francia, angol kiadás már előkészületben van, úgy, hogy a mű, amely teljesen kidolgozott gazdasági rendszert nyújt, csakhamar a gazdasági világ-irodalom standardmunkája lesz.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

Angol nőiszabó-segéd, ki már önállóan tud darabot készíteni, felvétetik. Str. Marasesti 4. 920

Szabósegédek

nagy és kismunkára, csakis jó darabmunkások, azonnalra felvétetnek. Josef Nägele, croitor, Brad. 921

VÉTEL ÉS ELADAS.

Most készült 250×355 mtr. és 90×170 mtr. perzsaszőnyeg olcsón eladó Ambrus Brzeinól, Str. Greceanu 20. 918

Az Allami Tanítóképző megvételre keres 4—5 lóerős, 2 fázisú, 2-szer 220 voltos villanymotort és 3 colos centrifugális szivattyút. Ajánlatokat az Igazgatósághoz. 919

Gyári ebédlszőnyeg, perzsaszőnyegek, arany és ezüst tárgyak, antik komód, kredenc, ágy és szalon, kis asztalkák, gyönyörű vázák, Nyilas Romek és egyéb festmények, fali vitrinek, sakk, gobelinek, férfi kabát és ruhák, női bundák, szőrmék, uri szoba, ebédlő, háló, szalonberendezések, márkás zongorák stb. eladók. SALGONE bizom. üzlete. Str. Horia 1., Neuman-palota. 1000

Sürgősen hozza el bizalommal eladó antik és modern, ezüst, arany, bronz, porcellán diszmu tárgyait SALGONE bizományi üzletébe Str. Horia 1., Neuman-palota, hol legrövidebb idő alatt értékesítve lesznek. Sürgősen keresek szőnyegeket, 12-es és 6-os ezüstöt, modern háló és ebédlőket, festményeket, vitrineket stb. 1000

TISZTA MOSOTT RONGYOT géper tisztítására kisebb tételeiben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

NAGY KIÁRUSÍTÁS A COMISIOBAN. Garnitúrák párnázott 500 lejtől kezdve. íróasztal 500 lej. csillárok 300-tól. komplett ebédlő 3500. otománok 750. toilette-tükrök 500 lej. előszoba falak 450-tól. lö-szőrmatraccok 300 lej darabja. rézágvayak. függönyök 2 ablakra. prima brokát 1350. konyhabutorok 800 lej. egyes szekrények 580 lej. ebédlőszőnyegek, valódi és gyári. Singer varrógépek 1200-tól. hálószobák 2900-tól. álló lámpa stb. Aranyat legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz-üzlet Bul Reg Maria 13., Dácia kávéház mellett.

Pasteurizált 845

Salontai-Teavaj

minősége Romániában egyedülálló

Hirdessen az Aradi Közlönyben!